Ob dnevu rudarjev in dnevu borca naše iskrene čestitke

Uredništvo in uprava ŠALEŠKEGA RUDARJA

ŠALEŠKI RUDAR

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

4. julij 1968 — LETO IV. Št. 12 (74) — Cena 0,30 dinarjev — Poštnina plačana v gotovini.

GOSTI IN DELEGATI NA 8. KONGRESU ZMS V VELENJU

TRETJA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZKS VELENJE

Ocena političnih razmer

POLITITIČNE RAZMERE V OBČINI JE PODROBNO OCENIL POLITIČNI SEKRETAR KRISTIAN HRASTEL, DIPL. POLITOLOG – V RAZPRAVI JE SODELOVAL TUDI JOŽE BOŽIČ, ČLAN CK ZKS – IZVOLILI SO DELEGATE ZA ŠESTI KONGRES SLOVENSKIH KOMUNISTOV

Zadnjo tretjo sejo so člani občinske konference ZKS posvetili oceni političnega stanja v občini. Pogledali pa so tudi v kolikšni meri uveljavljajo nove oblike in metode dela občinske organizacije ZK.

Reorganizacija ZK je brez dvoma trajnejši proces, ki ne zahteva samo spremembo organizacijskih oblik ampak tudi vsebinske spremembe. Del komunistov v velenjski občini je sprejel reorganizacijo kot nujno dejstvo. Prilagodili so se novemu stanju. Kritični so do napak pri delu ZK in do negativnih družbenih pojavov, vendar želijo še naprej ohraniti stare odnose. To pa so okoliščine, ki kažejo, da dejansko v vsebinskem pogledu komunisti šele vstopajo v reorganizacijo. Na konferenci so poudarili, da je razvoj reorganizacije povezan z odbiranjem znotraj same Zveze komunistov in zdravljenjem slabosti iz preteklosti. Zato je potrebno na široko odpreti vrata mladim ljudem in jih sprejeti v ZK.

Na učinkovitost dela in na večjo akcijsko enotnost je ugodno vplivala spremenjena organizacija ZK v občini, saj so se na ta način, ko so v občini ustanovili večje organizacije ZK v delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih, organizacije ZK otresle razdrobljenosti in zaprtosti. Sedaj je v velenjski občini samo 10 organizacij ZK. Najštevilnejša je v velenjskem rudniku, ki ima 358 članov, najmanjša pa v Pesju z 19 komunisti. Pred reorganizacijo pa je imela najmočnejša organizacija ZK v občini 90 članov, številčno najmanjša pa je bila v Plešivcu s štirimi člani.

– Politično situacijo v občini karakterizira in ji daje posebno obeležje ekonomska struktura in problemi v zvezi z njo, — je povedal politični sekretar Kristian Hrastel, ko je ocenjeval politične razmere v velenjski občini. Razpoloženje ljudi v občini zavisi od mnogih nerešenih vprašanj, ki se neposredno navezujejo na družbeni in ekonomski razvoj lokalnega gospodarstva. Hrastel je opozoril na takšne probleme.

Komunisti in delovni ljudje v velenjski občini so že resno ogorčeni zavoljo pretiranega in neupravičenega zavlačevanja pri izgradnji novega dela termoelektrarne v Šoštanju. Dve leti se že v občini intenzivno ukvarjajo z zadevo okoli gradnje, vendar dogovori med investitorjem in banko še sedaj niso uspešno rešeni. Izgovarjajo se drug na drugega. Čas pa neusmiljeno hiti, težave in nerešena vprašanja pa se kopičijo.

Zato so na konferenci resno opozorili na nevšečnosti, ki ovirajo uspešno delo in zmanjšujejo akumulacijo v velenjskem rudniku ter spravljajo v negotovost več kot 3 tisoč zaposlenih rudarjev. Opozorili so tudi na posledice, ki bodo po mnenju članov občinske konference ZK usodne tudi za nacionalno gospodarstvo, če ne bodo letos pričeli z gradnjo nove elektrarne v Šoštanju.

Sedaj ni več nobene objektivne ovire, da z začetnimi deli ne bi začeli. Opozorili so, **da so sredstva za to energetsko investicijo zakonsko zagotovljena in zbrana iz obveznega prispevka gospodarskih organizacij**, zato ne more biti več resne ovire, **da banka ne bi**

(Dalje na 2. strani)

RAZGOVOR PRED DNEVOM BORCA

BORCI ŠE VEDNO V SREDIŠČU DRUŽBENIH DOGAJANJ

V razgovoru, ki smo ga pripravili pred 4. julijem, sta sodelovala IVO MALENŠEK, predsednik občinskega združenja ZB NOV in FILIP LESNJAK, član sekretariata občinskega odbora ZZB NOV. Odgovarjala sta na vprašanja o delu organizacij Zveze borcev in položaju borcev.

FILIP LESNJAK: »V zadnjih letih smo v velenjski občini razmeroma dobro uredili gmotni položaj borcev. Pričakujemo, da bodo najhujši problemi slej ko prej urejeni. Še nekaj let bomo zbirali sredstva za kreditiranje stanovanj. Formirati nameravamo svoj sklad, da bi imeli vedno na voljo nekaj denarja. Moram povedati, da je še precej borcev, ki stanujejo v slabih stanovanjih. Letos bomo zbrali toliko denarja, da bomo lahko kreditirali 20 prosilcev.

Neprijetne težave pa se pojavljajo pri priznavanju posebne dobe udeležencem NOB. Več kot štiri sto upravičencev ima do roka vložene prošnje. Prosilci so upravičeno nezadovoljni, ker zavod za socialno zavarovanje prepočasi rešuje njihove vloge. Menim, da bi morali dati pri reševanju prednost starejšim članom in borcem — kmetom.«

IVAN MALENŠEK: »Borci želimo čimbolj ohraniti tradicije NOB in zato razvijamo zgodovinsko dejavnost. Pri našem združenju imamo posebno komisijo, ki je zelo delavna. Izdali smo že knjigo »Od vstaje do zmage«, brošuro o Tomšičevi brigadi in album s fotografijami spomenikov iz revolucije. Zdaj pa zbiramo gradivo za krajevne kronike in pripravljamo posebne celovečerne filme o razvoju revolucije v Šaleški dolini. V velenjskem gradu je tudi oddelek NOB. Moram povedati, da je naša zgodovinska komisija ena izmed redkih v republiki, ki ima vestno zbrane prenekatere zgodovinske dokumente.«

FILIP LESNJAK: »V občini je 1700 članov Zveze borcev. Včlanjeni so v 16. krajevnih organizacijah, ki so vse aktivne. Krajevni odbori ZB dajejo priporočila za kredite, dijaške in enkratne pomoči ter rešujejo socialna vprašanja borcev. Poleg tega pa pripravljajo krajevne proslave in komemoracije, prirejajo izlete in družabne večere ter zbirajo gradivo za krajevne kronike.«

IVAN MALENŠEK: »Zgrešeno je mnenje nekaterih, da borci niso več aktivni. Člani naše organizacije se še vedno udejstvujejo v družbenem in političnem življenju. Zavedamo se, da moramo graditi novo in se boriti s starim, preživelim. Zato se ob letošnjem 4. juliju pridružujemo besedam tovariša Tita, ki jih je povedal na skupni seji predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ ter na šestem kongresu jugoslovanskih sindikatov.«

Oba sogovornika pa sta na koncu razgovora iskreno čestitala vsem borcem, aktivistom in sodelavcem NOB, za 4. julij, dan borca in začetek revolucije v zgodovinskem 1941. letu.

STANE KAVČIČ: »Mladi naj ne pozabijo na izkušnje starejših generacij in pred njimi zapirajo oči...«

VELENJSKI KONGRES MEJNIK

DOKUMENTI, KI SO JIH SPREJELI SLOVENSKI MLADINCI NA VIII. KONGRESU ZVEZE MLADINE SLOVENIJE SO ZBUDILI SPLOŠNO ZANIMANJE MED DELOVNIMI LJUDMI IN USTVARILI ZAUPANJE DO MLADE GENERACIJE ● ZAHTEVE MLADIH SO SMELE IN SPREJEMLJIVE ● SEDAJ JE TREBA OD BESED K DEJANJEM

Rudarsko mesto je v dneh od 21. do 22. junija spremenilo videz. Mesto, ki je sicer mlado, je v kongresnih dneh postalo predvsem mesto mladih. Iz vseh krajev Slovenije so prišli v Velenje odposlanci slovenske mladine, da bi se pogovorili o svojem položaju v družbi in naredili pomembno prelomnico v delu in razvoju slovenske mladinske organizacije.

V dvorani velenjskega kulturnega doma se je zbralo več kot 350 delegatov in gostov VIII. kongresa ZMS. Na kongres pa so prišli tudi visoki predstavniki oblastnih organov in družbeno političnih organizacij. Predsednik CK ZMS Milan Kučan je pozdravil Miha Marinka, člana predsedstva CK ZKJ, Staneta Kavčiča, predsednika republiškega izvršnega sveta, Franca Popita, sekretarja izvršnega komiteja CK ZKS, Toneta Kropuška, predsednika republiškega sveta sindikatov Slovenije in druge, med njimi tudi predstavnike iz velenjske občine. Delovni predsednik pa je posebej pozdravil predsednika predsedstva ZMJ Janeza Kocjančiča.

Najprej je kongres pozdravil gostitelj, predsednik občinske skupščine Velenje Peter Krapež in zaželel udeležencem kongresa uspešno delo in prijetno bivanje v Velenju. Zatem pa je članica CK ZMS Maruša Trampuž prebrala poslovnik VIII. kongresa in povedala delegatom, da bo kongres poleg teh resolucij in novega statuta sprejel še načrt za akcijo ZMS.

Delegati so brez razprave potrdili poročilo o delu CK ZMS med VII. in VIII. kongresom ter z velikim odobravanjem poslušali referat predsednika CK ZMS Milana Kučana.

Milan Kučan je govoril o temeljnih značilnostih časa v katerem živimo. Naš čas je nadaljevanje in poglabljanje socialistične revolucije kot procesa, ki čedalje bolj široko in kvalitetno spreminja sleherno področje družbenega življenja. Daljnosežni dogodki pa ne spreminjajo samo sveta okrog nas, temveč skupaj z njimi tudi našo zavest. Precejšnji del svojega referata je posvetil tudi samoupravnim odnosom in dosežkom v reformnem času. Dejal je, da mladina dosledno podpira procese, ki jih je reforma zajela in se zavzema za samoupravno družbo. Vendar želi v teh razmerah biti aktivni sooblikovalec. Zato je Kučan s poudarkom opozoril, da mora kongres v Velenju posebno pozornost posvetiti vprašanjem družbene vloge in položaja mlade generacije.

Predsednik občinske Skupščine Velenje Peter Krapež, je pozdravil kongres.

(Dalje na 2. strani)

Prireditve v počastitev rudarskega praznika

Sobota, 29. junij

- ob 16. uri — nogomet — finale tekmovanja med ekonomskimi enotami RLV, v odmoru atletski program
- ob 18. uri — nogomet »debeli — suhi«

Ponedeljek, 1. julij

- ob 18. uri — v Domu počitka promenadni koncert godbe RLV

Torek, 2. julij

- ob 19. uri — promenadni koncert godbe RLV pred kulturnim domom
- ob 20. uri — slavnostna podelitev priznanj in nagrad v kulturnem domu
- ob 21. uri pred kulturnim domom akademija TVD Partizan — Rudar Velenje in Partizan Šoštanj, prvi ulični tek ter ognjemet na Velenjskem gradu

Sreda, 3. julij

- ob 5. uri budnica
- ob 7.30 uri zbor in pričetek parade pri rudarski šoli
- ob 8.30 uri na kotalkališču slavnostna proslava dneva rudarjev — skok čez kožo
- ob 9.30 uri v telovadnici rudarske šole pričetek sabljaškega prvenstva Slovenije — mladinci
- ob 10. uri pričetek tradicionalnega turnirja v košarki. Sodelujejo: Slov. Konjice, Hrastnik, Prebold, Velenje
- ob 19. uri na kotalkališču pričetek III. mednarodnega kriterija v umetnostnem kotalkanju. Udeležba tekmovalcev iz Anglije, Francije, Italije, obeh Nemčij, Nizozemske in Jugoslavije
- obvezni program plesnih dvojic
- prosti program tekmovalnih dvojic

Cetrtek, 4. julij

- ob 8. uri kotalkanje — obvezni liki — moški
- ob 8. uri sabljanje — nadaljevanje slovenskega prvenstva za mladince
- ob 19. uri kotalkanje — prosti program — moški — prosti program plesnih dvojic

Petek, 5. julij

- ob 8. uri kotalkanje — obvezni liki — ženske
- ob 19. uri kotalkanje — prosti program — ženske

Sobota, 6. julij

- ob 16. uri nogometna tekma Zeltweg — Velenje
- ob 17. uri kotalkanje — ekshibicijski nastop

NADALJEVANJA S PRVE STRANI

Ocenili politične razmere

podpisala pogodbe z investitorjem. Nasprotno, če kreditna banka in hranilnica Ljubljana noče takoj podpisati pogodbe, naj investitor poišče drugo ustreznejšo rešitev, so menili na konferenci. Poudarili pa so tudi, da morajo komunisti v rudniku lignita, občinski skupščini in elektrarni ponovno preučiti položaj in perspektivo rudnika, če ne bi začeli z gradnjo že letos.

Kristian Hrastel je govoril tudi o razlikovanju med posameznimi delovnimi organizacijami in panogami gospodarstva. Če se diferenciacija odvija kot ekonomska logika in zakonitost potem so kolektivi, ki jih je ta proces zajel, zašli v objektivne težave. Zato je od sposobnosti, strokovnosti in iznajdljivosti slehernega delovnega kolektiva odvisno, kako bodo preusmerili proizvodnjo in se rešili. Tam, kjer so reformo doumeli samo kot proces spreminjanja tehnologije, ne da bi spreminjali tudi miselnost in odnose, so danes v nezavidljivem položaju.

Primer je tovarna usnja v Šoštanju. Proizvodna orientacija, miselnost in notranji odnosi so skoraj ostali v tem kolektivu enaki kot pred reformo. **Čeprav so občinski organi in politične organizacije opozarjale in nudile neposredno pomoč, se razmere pri njih niso bistveno menjale. Komunisti v usnjarni so sicer pogostokrat opozarjali na notranje slabosti v njihovem kolektivu, vendar se s težavami niso dovolj resno in zavzeto spoprijemali. Le del resnice je v njihovem izgovoru, da z opozorili in zahtevami niso mogli prodreti v samoupravnih organih in pri vodilnih v kolektivu. Nikoli niso občinske družbeno politične in samoupravne organizacije dobile iz kolektiva noben podatek o stanju notranjih razmer in odnosov. Komunisti v usnjarni so predvsem obravnavali vidne pojave, niso pa razčlenili vzrokov, ki so pogojevali neustrezne odnose v kolektivu.**

Ko je občinski komite ZK pred dvemi leti opozoril komuniste v tovarni usnja na pomanjkljivosti v kadrovski strukturi zaposlenih in še posebej na pomanjkanje strokovnih kadrov, na slabo organizacijo dela, težave v sistemu nagrajevanja in na nedosledno izvrševanje sklepov samoupravnih organov, ga ti po njegovi oceni o stanju notranjih odnosov v kolektivu niso podprli. Komunisti v usnjarni so bili deljenih mnenj in so razpravljali več o tem od kod občinskemu komiteju podatki za takšno oceno manj pa, kako bi stvari izboljšali.

Na konferenci so poudarili, da so pred komunisti v usnjarni pomembne naloge. Zdaj ko je 400-članski delovni kolektiv v izredno težkem ekonomskem stanju, **bodo morali zlasti obračunati z zastarelimi pogledi glede proizvodne orientacije. Odpraviti pa bodo morali konzervativno, svojstveno in neperspektivno miselnost v vodenju in organizaciji dela.** Sedanji neugodni položaj bodo v šoštanjski usnjarni lahko izboljšali, če bodo zaposlili sposobne strokovne kadre.

Hrastel pa je opozoril še na nekatere druge probleme, ki slabšajo politične razmere v občini. Dalj časa je govoril o odločitvi skupščine komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ravne na Koroškem, ki je predpisala dodatni prispevek za kritje izgube v skladih zdravstvenega in socialnega zavarovanja. Govoril pa je tudi o pojavu, ki je letos dobil precejšnje dimenzije, in sicer o vsesplošnem nezaupanju in pomislekih do družbenih ukrepov, ki imajo za cilj odpravljati pomanjkljivosti na posameznih področjih družbeno ekonomske aktivnosti. V občini se srečujemo z malodušjem nezaupanjem, kritizerstvom, pojavi brezperspektivnosti, sumničenjem in raznimi namigovanji. Takšni pojavi so v družbenem razvoju in psihologiji že dobro znani. Srečujemo jih vedno v kritičnih družbenih razmerah in situacijah, ko se lomijo stari odnosi in si utirajo pot nova progresivnejša gibanja in spoznanja. Največkrat se v težjih družbenih razmerah loteva psihoza tistih slojev in skupin, ki bi lahko s svojim znanjem in ustvarjalnostjo največ pripomogli, da do takšnih pojavov v družbenem razvoju sploh ne bi prišlo. Ker ti pojavi niso ukoreninjeni v jedru delavskega razreda in se ta od njih običajno distancira, ni nevarnosti, da bi pojavi zajeli vso družbeno strukturo. Pri razčlenjevanju teh sicer negativnih pojavov pa moramo vendarle ugotoviti, da se mnoga nerešena vprašanja prepočasi rešujejo. Pri tem je seveda treba ločiti pojave, ki imajo značaj procesov od onih, ki jih lahko takoj in z najmanjšo mero prizadevnosti rešimo.

Na konferenci je govoril tudi Jože Božič, član CK ZKS. Ugodno je ocenil delo komunistov v velenjski občini in govoril o nadaljnjih nalogah komunistov pri razreševanju aktualnih vprašanj pri uveljavljanju družbene in ekonomske reforme. Zlasti se je zadržal na nerešenih vprašanjih zaposlovanja in šolstva.

Člani konference pa so opozorili tudi na prekomerno bogatenje posameznikov in poudarili, da morajo komunisti budno spremljati te pojave in na njih sproti opozarjati.

Pomembno je, so dejali člani občinske konference ZKS v Velenju, da komunisti vsak na svojem področju brezkompromisno vztrajajo na tem, da sprejeta stališča druge konference takoj začnejo uresničevati. Vodstva in organizacije ZK morajo stalno spremljati, kako dogovore in stališča realizirajo.

Sprejeli so tudi sklep o ustanovitvi območnega komiteja ZKS s sedežem v Celju in izvolili delegate za šesti kongres slovenskih komunistov. **Komuniste velenjske občine bodo na kongresu zastopali — Jože Aljaž, Borut Jenko, Janko Merc, Milan Vrabič, Kristian Hrastel, Štefan Dolejši in Jože Melanšek.**

Velenjski kongres mejnik

Mladi posvečajo največ razprav zaposlovanju. Milan Kučan je povedal, da se je pred reformo v Sloveniji zaposlilo 50 tisoč ljudi letno, od tega 3 do 6 tisoč po končani osemletki. Zdaj pa se zaposluje le 5 tisoč ljudi letno, od tega po osnovni šoli 2.300. Podatki vsekakor opozarjajo na resnost problema.

Kongres je v imenu CK ZKS pozdravil **Franc Popit.** Dlje se je zadržal pri družbenih protislovjih, ki so med nami prisotna. Zatem pa je dejal, da bo lahko mladinska organizacija opravičila želje in hotenja slovenske mladine z ustrezno vsebino dela in učinkovitostjo.

Ko je stopil za govorniški oder predsednik republiškega izvršnega sveta **Stane Kavčič,** so delegati pozorno sledili njegovim besedam. Najprej je dejal, da nikakor ni slabo, če hoče mladina razmišljati in ne mara varuštva. Vendar ne sme pozabljati na izkušnje starejših generacij in nekdanje čase ter pred njimi zapirati oči.

Izgradnja socializma in reforma, je dejal Stane Kavčič, ni ravna asfaltirana cesta in posuta s cvetjem po kateri hodimo s kitaro v rokah in pojemo »lepo je biti mlad.« Pot po kateri hodimo je ovinkasta in polna nevarnosti. Za tako zastavljeno družbo kot je naša so potrebni napori vseh socialističnih sil, ker ne moremo iskati rešitve čez noč. Postavlja se dilema, kako se naj angažira pri tem mlada generacija. Po mnenju Staneta Kavčiča edinole tako, da zavestno podpira delovne ustvarjalne samoupravne napore.

Kavčič je govoril tudi o mladih kadrih in dejal, da je vsaka družba kratkovidna, če se izogiba takšnih strokovnjakov. V skladu z razvojem je treba mlade čim hitreje in boljše zaposliti. Mlade je pozval naj bodo dostojanstveni in potrpežljivi in naj to vnašajo tudi v naše družbeno-politično življenje. Bolj energično bi se morali upreti proti vsem, ki skušajo kaliti vodo. Takšni pojavi ki jih imamo, niso zgolj rezultat neznanja in nezrelosti. Ocenil je kot napačno in nevarno, pa tudi škodljivo formulacijo »da se je mladina končno zbudila«. Kaj so in kakšni so kriteriji resnične angažiranosti? Po mnenju Kavčiča angažiranost ni samo pisanje parol in zbiranje po ulicah. Angažiranje naj bo predvsem konstruktivnost v boju za samoupravljanje. Spomnil je, da so mladi v revoluciji in po njej tudi bili politično angažirani in zavedni. To najbolje kažejo rezultati, ki jih vidimo na vsakem koraku.

Ob rob osmega kongresa Zveze mladine Slovenije lahko samo še zapišemo, da so mladi na kongresu tehtno in neprizanesljivo razpravljali. Živa beseda, ki je dva dni tekla v Velenju, je opozorila od čisto mladinskih pa vse do splošnih družbenih vprašanj našega časa. Zato so tudi v akcijski program zapisali, da se bo Zveza mladine Slovenije odločno borila za spoštovanje in hitrejše dograjevanje temeljnih določil ustave SFRJ in ustave SRS. Zdaj je potrebno, da mladi čimprej preidejo od izrečenih besed in zapisanih sklepov do dejanj in velenjski kongres bo potem mejnik pri delu mladinske organizacije.

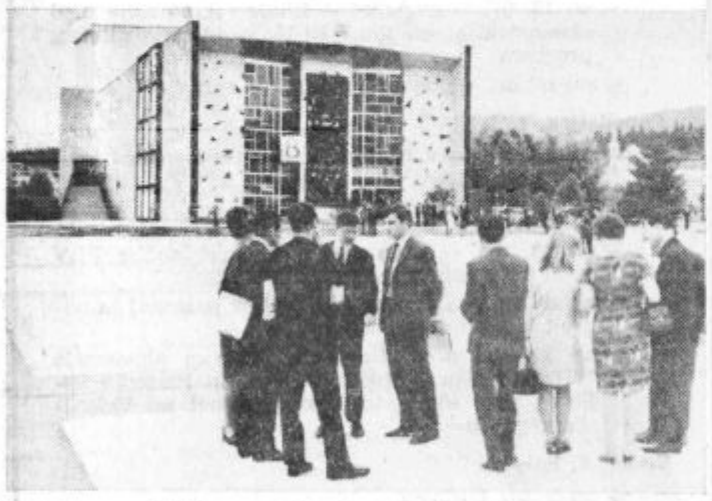

Pred domom kulture v Velenju, kjer je bil kongres slovenske mladine

Hotel PAKA
VELENJE
● Mednarodni barski program
● Strip-teas Strip-teas
● Vsak dan razen ponedeljka

Hladilniki iz Gorenja

PETINŠTIRIDESET TISOČ PRALNIH STROJEV V PETIH MESECIH

V PRVIH PETIH MESECIH SE JE OBSEG PROIZVODNJE IN CELOTNI DOHODEK V TOVARNI GOSPODINJSKE OPREME GORENJE VELENJE GLEDE NA ISTO OBDOBJE V LETU 1967 SKORAJ ENKRATNO POVEČAL.

Takšni poslovni rezultati so bili možni le s tem, da so v Gorenje večji del ustvarjenega dohodka vložili v nove stroje in delovne naprave, izboljšali organizacijo dela in tehnologijo. Ti ukrepi pa so tudi bili odločilni dejavniki rasti proizvodnje, nadaljnjega razvoja in stabilizacije celotne gospodarske aktivnosti podjetja.

Kolektiv Gorenja je s svojo poslovno politiko dokazal, da je tudi v pogojih gospodarske reforme možno doseči zelo ugodne poslovne rezultate. S tem in s posluhom za potrebe tržišča, se je lahko proizvodnja, ki je leta 1965 znašala 5.755 milijonov S-din, v letu 1967 povečala na 13.667 milijonov S-din. V letu 1968 pa bo celotni dohodek podjetja presegal 25 milijard S-din.

Glede na celotni dohodek, ki bo v letu 1968 dosežen, bo Gorenje, ne le največji proizvajalec gospodinjske opreme v Jugoslaviji, ampak tudi največji proizvajalec v občini. To pa nedvomno ugodno vpliva tudi na rast občinskega narodnega dohodka.

Da bi dosežene rezultate lahko pravilneje ocenili, prikazujemo doseženo dinamiko poslovanja Gorenja napram povprečnim dosežkom panoge kovinsko predelovalne industrije SFRJ po zaključnem računu za poslovno leto 1967:

Elementi dinamike poslovanja	Panoga	Gorenje	Indeks
Skupnega dohodka	102,0	127,7	125,2
Realizirane proizvodnje	101,0	132,3	131,0
Dosežene proizvodnje	107,0	145,8	136,3
Stroški proizvodnje	105,0	136,4	130,0
Neto produkta	92,0	102,3	111,2
Bruto osebnih dohodkov	96,0	109,6	124,5
Delovne sile	94,0	123,7	131,6
Aktivnih osnov. sred.	108,0	118,6	109,8
Obratnih sredstev	112,0	232,6	207,7

Montaža pralnih strojev

Iz tabele je razvidno, da se je povečal celotni dohodek v kovinsko predelovalni industriji le za 2 odstotka. Še bolj zanimiv pa je podatek, da je realizirana to je prodana proizvodnja porasla v panogi le za 1 odstotek. Skratka, prodaja panoge 117, je ostala v višini dosežene, v letu 1966.

To pomeni, da del industrijske panoge 117 stagnira in zmanjšuje proizvodnjo in s tem obseg poslovanja, medtem ko je Gorenje v istem obdobju povečalo realizacijo za 31,0 odstotkov, proizvodnjo pa celo za 36,3 odstotka napram povprečnim dosežkom panoge v preteklem letu.

Proizvodnja in s tem realizacija je v stalnem porastu tudi v letošnjem letu.

Tako je proizvodnja do vključno maja porasla napram istemu obdobju preteklega leta za 91,8 odstotkov, planska predvidevanja pa so presežena za 6,7 odstotkov.

Ugodni poslovni rezultati, upoštevajoč še povečano storilnost, so omogočili, da so se osebni dohodki zaposlenih v tem obdobju povečali za 10,2 odstotkov, tako da znašajo povprečno izplačani v tem obdobju 88.134 S-din.

Zaradi nazornosti prikazujemo doseženi poslovni rezultat v letošnjem letu napram istemu primerjalnemu obdobju preteklega leta na denarno enoto to je udeležbo posameznih elementov dohodka v 100 dinarjih celotnega dohodka.

Struktura dohodka	Doseženo 1967	Doseženo 1968	Indeks
Celotni dohodek	100,00	100,00	100,0
Poslovni stroški	82,80	76,95	92,9
Dohodek za delitev	17,20	23,05	134,1
od tega:			
Bruto osebni dohodki	11,30	9,53	84,3
Ostanek dohodka	5,90	13,52	229,2

Ugodnejše razmerje, katerega dosegamo zaradi zmanjšanja proizvodnih to je poslovnih stroškov v strukturi prodajne cene, dopušča večje izločitve dohodka v sklade podjetja in s tem realne možnosti za nadaljnjo razširjeno reprodukcijo.

Tako bomo že v kratkem pričeli v kooperaciji z inozemskim poslovnim partnerjem s proizvodnjo hladilnikov, kar predstavlja nov izdelek za naše podjetje. Želimo, da proizvodnjo gospodinjskih aparatov zaokrožimo v celoto na proizvodnjo vseh tovrstnih aparatov za potrebe domačinstva. To pa odpira nove možnosti nadaljnjega razvoja podjetja.

Branko Šumer

ČLANI SZDL NAJ PREDLAGAJO

PRIPOMBE PA LAHKO PISMENO SPOROČE IN JIH ODDAJO KO SZDL ŠOSTANJ

V Šoštanju so na zadnji seji krajevnega odbora SZDL ugotovili, da izvršujejo sklepe problemske konference. Na seji so tudi sklenili, da morajo biti člani čimbolj povezani z odbornikom krajevnega odbora. Na posebnih sestankih naj bi člani SZDL povedali probleme in dajali predloge o katerih bi potem razpravljal krajevni odbor. Dejali so, da lahko člani Socialistične zveze sporočijo svoje predloge in nakažejo nerešena vprašanja. Te predloge lahko oddajo v pisarni organizacije (v poslopju nekdanje občine soba št. 44), vsak ponedeljek in četrtek med 16. in 18. uro.

Ugotovili so tudi, da člani SZDL niso dovolj obveščeni o važnih gospodarskih in družbeno političnih dogajanjih, zato bodo priredili javne tribune.

Kritično pa so na seji ocenili slabe razmere v nekaterih gospodarskih organizacijah na področju Šoštanja.

Novice iz Šoštanja

Nadaljujejo z elektrifikacijo ulic

Krajevna skupnost Šoštanj je že podpisala pogodbo za elektrifikacijo druge faze ulic. Ulično razsvetljavo bodo sedaj uredili na Kajuhovi cesti do spomenika, Korotanski in Koroški cesti. Dela bo izvajalo elektro podjetje — poslovna enota Slovenj Gradec.

V Šoštanju pa bodo prestavili tudi zračni telefonski kabel, ki visi nad Pako, Kajuhovo cesto do železniške proge. Ta kabel bodo položili v zemljo.

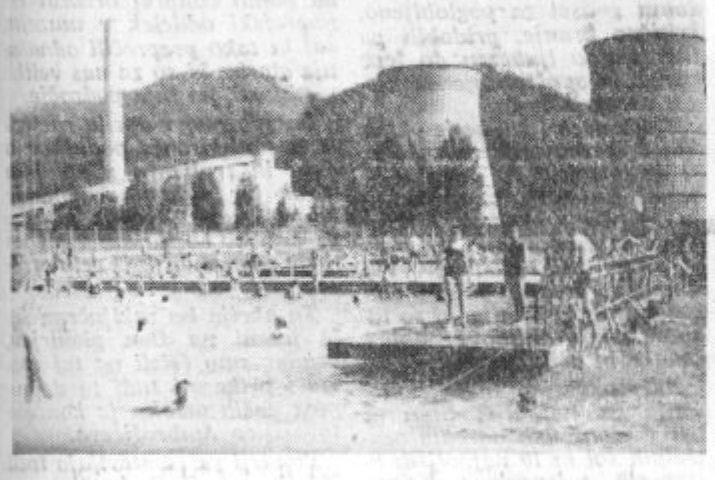

Po »aprilskih dneh« sredi junija, se je končno le začela kopalna sezona na kopališču v Šoštanju. Vstopnine niso letos povišali. Na voljo pa imajo mesečne vstopnice za 15 dinarjev

Za rally avtomobilistov že sprejemajo prijave

V Šaleškem rudarju smo poročali, da bo 18. avgusta letos rally avtomobilistov za nagrado petih dolin. Organizator tega velikega športnega tekmovanja je avto-moto društvo »Saleška dolina« Velenje.

Avtomobilisti bodo štartali v petih različnih krajih. Cilj vseh sodelujočih pa bo v Velenju. Tu bodo opravili tudi zadnjo preizkušnjo iz spretnostne vožnje.

Pripravljalni odbor je že izdelal tekmovalni pravilnik. Zato so vsa avto moto društva začela sprejemati prijave. Tekmovalci iz naše občine se lahko prijavijo pri AMD »Saleška dolina« do 20. julija.

Zvedeli smo, da bo velenjsko društvo sprejelo največ 40 prijavljencev. Zatorej bo za udeležbo na rallyju odločal vrstni red prijavljenih. Prijavijo se lahko vsi člani AMD, ki imajo vozniško dovoljenje in standardne stroje. Pri prijavi morajo udeleženci plačati 10 dinarjev, ki jih bodo vrnili na startu. Vsak tekmovalec bo dobil zastonj 10 litrov goriva.

Tekmovalci iz velenjske občine bodo pri ocenjevalni vožnji prevozili 55 kilometrov dolgo pot. Povprečna hitrost vožnje (upoštevati bodo morali prometne predpise) pa bo 44 kilometrov na uro.

Organizatorji velike prireditve avtomobilistov so se potrudili in pripravili tudi več različnih nagrad. Prva nagrada je pralni stroj »Gorenje« in pokal, druga 10 ton velenjskega lignita, tretja aerfilter, četrta in peta fotorele (RŠC) in diploma, zmagovalci od 6. do 10. mesta pa bodo prejeli diplome. Pismeno priznanje bodo dobili najboljši strelci na posameznih streliščih, pokal pa najboljši strelec na rallyju. Najboljša ekipa bo nagrajena s prehodnim pokalom. Najstarejši tekmovalec z diplomo, najboljši tekmovalki pa bodo podelili pokal.

Odlikovanja predsednika republike

Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je odlikoval 19 članov delovne skupnosti rudnika lignita in 42 delavcev iz rudarskega šolskega centra. Na posebni svečanosti ob praznovanju dneva rudarjev, ki je bila 2. julija zvečer v kulturnem domu, so odlikovancem podelili visoka odličja.

Odlikovanci iz rudarskega šolskega centra.

Red zasluge za narod s srebrno zvezdo je dobil Stane Borovšek. **Z redom dela s srebrnim vencem** pa so bili odlikovani — Stane Čas, Jernej Grebenšek, Alojz Holešek, Albert Jeran, Anton Kos, Stanislav Kovač, Avgust Lemež, Franc Lipovšek, Ivan Petelinšek, Maks Sitar, Ivan Štajner, Branimir Tancing, Karel Uranjek, Ivan Urbančič in Jože Vogrinc. **Medaljo dela so dobili** — Martin Cvikl, Jože Fidej, Franc Forštner, Dominik Hriberšek, Egidij Hriberšek, Karel Iršič, Alojz Jamnišek, Ivan Jelen, Franjo Kljun, Ivan Krk, Srečko Lubej, Milan Medved, Franc Meža, Vlado Oremuž, Jože Ovnik, Ladislav Peterneš, Anton Pečovnik, Florjan Resnik, Anton Sevšek, Andrej Smonkar, Andrej Strohsack, Franc Stropnik, Janez Šušteršič, Ivan Zakrajšek in Anton Žgank. Jože Slapnik pa je bil odlikovan **z medaljo zaslug za narod.**

Odlikovanci iz rudnika lignita

Red dela z zlatim vencem je dobil Franc Škarja, **s srebrnim vencem** pa Martin Koren, Edvard Laznik, Anton Romih, Jože Vozel in Štefan Zagoričnik. **Z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo** sta bila odlikovana Jože Jelen in Jože Podpečan. **Medaljo dela** pa so dobili: Franc Bujan, Stanislav Čas, Franc Drev, Ivan Grajžl, Ivan Grm, Karel Jelen, Emil Koželj, Stanislav Oprešnik, Roman Repnik, Viljem Romih in Jože Šmon.

Izlet za borce

Vse člane krajevne organizacije ZB NOV Velenje obveščamo, da priredimo izlet na Osankarico — Pohorje, kjer so potekali zadnji boji Pohorskega bataljona.

Izlet bo 28. julija 1968. Odhod ob 6. uri zjutraj izpred delavskega kluba Velenje.

Cena izleta na osebo je 15 dinarjev. V ceni so vračunani stroški prevoza in kosilo. Prijave z vplačilom sprejemamo vsako sredo od 16. do 17. ure, do 20. julija v domu upokojencev.

Razgrnjen je osnutek zazidalnega načrta

V stavbi občinske skupščine, soba številka 45 (četrto nadstropje), je razgrnjen osnutek zazidalnega načrta za območje med Pako in železniško progo v Šoštanju. Osnutek si lahko občani ogledajo ob ponedeljkih in petkih od 6. do 12. ure ter ob sredah od 6. do 12. ure in od 13. do 17. ure. Enak načrt je razgrnjen tudi na razglasni deski krajevnega urada v Šoštanju.

Občani, državni organi in delovne organizacije lahko dajo svoje pripombe do 20. julija.

USPEH RIBIČEV

Pred nedavnim so šoštanjski ribiči sodelovali na mednarodnem tekmovanju ribičev, ki je bilo na Bledu. Tekmovali so v lovu rib s plovcem in dosegli dobre rezultate.

Rudi Mešič je ulovil 99 rib, dosegel drugo mesto (sodelovalo je 173 ribičev raznih narodnosti) in dobil diplomo in kristalno vazo. Druga je bila tudi Ana Bizjak, ki je ulovila 46 rib. Pionirska ekipa (Rudi Mešič ml., Vladko Mešič in Franci Jurič ml.) pa je dosegla prvo mesto in osvojila prehodni pokal. Odlično se je izkazal tudi pionir Rudi Mešič, ki je bil med posamezniki prvi.

Šoštanjskim ribičem se je na tem pomembnem tekmovanju res nasmehnila sreča.

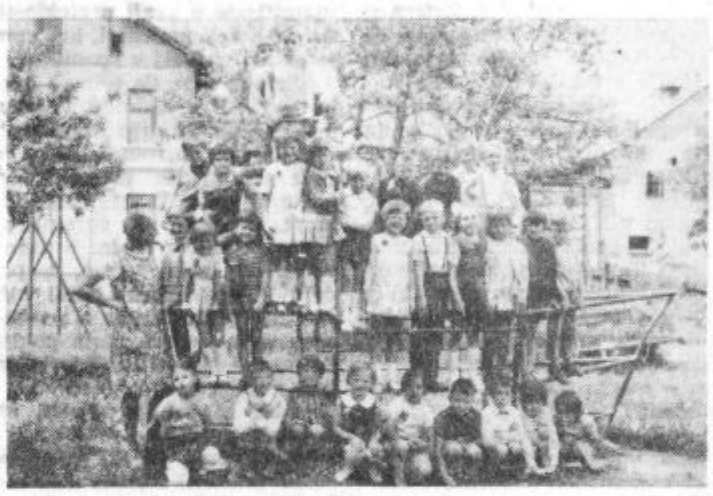

Drugo leto je že minilo, odkar si male šole pri nas uspešno utirajo pot. V malih šolah pripravljajo predšolske otroke na šolo. Tu si naši najmlajši širijo obzorje, srečujejo se z okoljem ter tako postajajo bolj sproščeni in pogumni. V malih šolah pa najmlajšim razvijajo lep govor, jih učijo peti ter vzpodbujajo smisel za ritem. Vse to pa so navade in odlike, ki jih bodo otroci rabili v šoli.

Ob zaključku male šole so v šoštanjski vzgojno varstveni ustanovi pripravili lep program in razstavo izdelkov. Starši so se lahko na ta način najbolje prepričali česa so se njihovi otroci naučili v mali šoli. Učence male šole pa so odpeljali tudi na izlet. Zadnji dan so jim razdelili njihove izdelke in jih pogostili. Za spomin na malo šolo pa so se vsi skupaj tudi fotografirali. Poglejte, kako korajžni so bili.

Skok čez kožo

TRADICIJA V RUDARSKEM POKLICU

ŽE OD PRADAVNINE SO V SLOVENIJI RUDARJI. TO POVEDO ZGODOVINSKE LISTINE IN KAŽEJO NA MNOGIH KRAJIH VIDNA STARA RUDARSKA DELA.

Tako vemo, da so rudarji že pranarodi Ilirov in Keltov v bližini svojih utrjenih gradišč s topilnicami. Tu je znamenita okolica Litije s prazgodovinsko naselbino na Vačah enako kot Magdalenska gora pri Šmarju pod Ljubljano. V grobiščih starih gomil so našli številne kovinske predmete tedanje kulture iz bakra, brona, svinca in pozneje iz železa. Da je bilo rudarstvo v naših Alpah v bakreni in poznejši bronasti dobi zelo razvito, nam pričajo praviljice o pritlikavcih rudarjih-palčkih, ki so »hranili ključe do zemeljskih zakladov«. Pripovedujejo o Benečanih, ki so pri nas našli zlato; od tedaj poteka bajka o Zlatorogu, katerega zlati roglji odpro zaklade v planinah pod Bogatinom. V Ziljski dolini v slovenski Gorini so slovele topilnice brona, pozneje medi, v Rablju svinčeni predmeti, poleg železnega orodja iz Kanalske doline. Rimljani so iskali pri nas predvsem plemenite kovine, toda enako je tedaj bilo naše rudarstvo barvnih kovin, npr. okrog Litije in Knapovžah na visoki stopnji, Rimski pesniki opevajo norijsko jeklo, slovito za izdelavo orožja in orodja. Slovenci, ki so v 6. in 7. stoletju naselili naše kraje, so že znali topiti in obdelovati železo na poseben način, ki se je ohranil skozi ves srednji vek. Slovenci so bili prvi rudarji v Eisenerzu, ki ga omenja zgodovina leta 712 in v rudokopu Sv. Lenarta v Lavantinski dolini leta 890.

Po pomembnem rudarjenju svinčene rude na Spodnjem Koroškem je dobilo mesto Pliberk v 13. stoletju svoje ime. Zgodovinski viri omenjajo v Mežici prve rove na Peci že leta 1442. Ob prehodu v novi vek okrog 1493. leta je našel kmet živo srebro v studencu v bližini današnje cerkve Sv. Trojice v Idriji, Italijan Virgilij Formentini je pa v Čedadu zaprosil za rudno dovoljenje za živo srebro, ki ga je zagledal na bregovih Idrijce. Idrija je 200 let zalagala ves svet s cinobrom. V Železnikih, Kropi, Kamni gorici in v Gorenjskem kotu so pričeli že v 14. stoletju pridobivati železovo rudo in v fužinah z izrabo vodnih moči izvajati železarsko obrt. V prevratni dobi industrializacije konec 18. stoletja postane premogovno bogastvo v Zagorski dolini, dalje ob Savi in Savinji vir dolgoletne rudarske, topilniške in steklarske dejavnosti.

Rudarstvo se je razvijalo v zgodovinski dobi v samosvojih okoliščinah, često daleč vstran od ostalega ljudskega dogajanja, zaradi tega so pridobili rudarji svoje posebne navade in običaje, nosili posebne noše, se na poseben način izražali, ustvarjali so posebna rudarska naselja in živeli v svoji veri in s svojimi vražami od sosedov različno življenje. Velike vrednote, ki so jih ustvarjali, so jim pridobile posebne privilegije, tako svoje posebno pravo, svoje lastno sodstvo z rudarskim sodnikom, pravice do svobodnega naseljevanja v rudorodnih krajih, s čimer so postali osebno prosti in so lahko tvorili svoje korporacije z lastno samoupravo in rudarskim oskrbnikom.

Svojo upravo so imeli rudarji zagotovljeno v rudarskih redih, kjer je bil določen za vodilnega uradnika rudarske združbe rudarski mojster, ki je nastavljal in odpuščal rudarje in skrbel za njihovo izplačilo. Za pravilno in ugodno odkopavanje so skrbeli od rudarjev izvoljeni porotniki, v tem ko sta bila zastopnika združbenikov jamnik in šihtni mojster. Jamnik je pisal šihte in spravljal rudarske produkte v skladišča, šihtni mojster pa je skrbel za prodajo rude in poračunal dobiček ali izgubo na posamezne združbene deleže — kukse.

Rudniki so postali zgodaj kulturna središča, tako so v Idriji prezidali že leta 1775 shrambo orodja v gledališče in dobili naslednje leto 1776 svojo rudarsko godbo. Prva nedeljska šola se je pričela leta 1581, rudnik pa je vzdrževal rudarsko šolo od leta 1737 naprej. Zaradi težavnega in nevarnega dela so se med rudarji oblikovale prve socialne ustanove za podpore vdovam in sirotam ponesrečenih rudarjev, sirotišnice in bolnišnice s prispevki od naklad oproščenih kuksov, pozneje imenovane »Bratovske skladnice«, za katere so izšla pri nas že leta 1696 glavna navodila.

Rudarji so imeli na svojem pomerju pravico lova in ribištva in so kot osebno prosti smeli nositi orožje, s katerim so neštetokrat branili svojo neodvisnost in domovino. Štajerski rudarji so pomagali braniti Dunaj med obleganjem Turkov. Koroški rudarji so za pomoč pri obleganju Beograda leta 1717 dobili od vojskovodje princa Evgena svilnato zastavo, idrijski rudarji pa od cesarice Marije Terezije mašno oblačilo za praznik dneva rudarjev, ker so leta 1739 pomagali porušiti v Belemgradu turške utrdbe.

Rudarska slavnostna noša, ki poteka od praktične poklicne oprave iz sredine 18. stoletja, je bila tale: rudar je nosil čez tilnik segajoče lase, povezane med delom s trakovi, srajco z naborki, usnjene dokolenske hlače, rdeč progast telovnik, črn jamski suknjič s kovinskimi gumbi z izobčenim rudarskim znakom, bele nogavice, čevlje z zaponkami, na glavi kapo, pri delu pa klobuk iz debelega črnega usnja in rudarsko usnje čez zadnjo plat hlač. Rudarski uradniki, profesionisti in godci so nosili čake s perjanicami in jamske palice z zrezljanimi sekiricami in okrašenimi toporišči. Za zaplinjene jame nevarne leščerbe, prvotno majhne lončene posodice, napolnjene z voskom, pozneje še železne z repičnim oljem, v katerih je gorel stenj, so zamenjali šele v začetku 20. stoletja za varnostne bencinske svetilke. Rudarske zastave, ki veljajo stoletja kot simbol povezanosti in nerazdružljivost rudarjev, so bile prvotno enake zastavam obrtnih cehov, po navadi črno-zelene z upodobljenim patronom rudarstva in rudarskim znakom: kladivo in železo v lovorjevem vencu.

Skočil je čez kožo in postal rudar

Med rudarji kroži mnogo rečenic in besed, katerih pomen je prikrojen običajem rudarstva, kot npr.: jama je mama; zaplavljati ali zalivati sloj pomeni pijančevati; nekomu sedeti na rudarski koži pomeni, da ga strogo nadzorujejo; vzeti komu rudarsko kožo, pomeni rudarja spoditi iz službe zaradi nečastnega dejanja.

Rudarji, ki so delali v Nemčiji, vedo povedati, da je tam v navadi pozdrav edino »Glückauf!«, za kar se je udomačil sedaj domači pozdrav »srečno!«, kar pomeni istočasno, da se odpre rudarjem rudni blagoslov in da se vrne rudar srečno iz jame.

Že od nekdaj so ljubili rudarji petje; tako pravi Agricola, da si rudarji, ko končajo težavno delo, olajšajo srce s pesmijo, ki se poje v zboru rudarskega kroga. Nekateri napevi kot rudarske himne, so znani rudarjem celega sveta, čeprav jo pojo z različnimi besedili rudarskih narodov. Prej so v starih rudnikih običajni knapovski plesi izvajali le moški na prostem prostoru, vihteč prižgane jamšarice, obračajoč se po taktu godbe in predstavljajoč prispodobe iz rudarskega življenja. Ta ples se je obdržal do leta 1854 na Koroškem.

Rudarske javne veselice je prirejal prej rudnik na svoje stroške ob obletnicah, pomembnih za njegovo delovanje. Tako so praznovali v Idriji dolgo dobo do leta 1948 dan sv. Ahacija v spomin na dan, ko so našli po skoraj že opuščenem in dolgem brezplodnem iskanju 22. junija leta 1508 globoko pod zemljo zopet srebrno žilo. Baje se je pokazal tedaj rudarju v sanjah sv. Ahacij in pokazal kraj, kjer naj začno kopati. Rudarski praznik se je pričel na predvečer s slavnostno razsvetljavo po mestu, rudniški objekti so bili razsvetljeni z jamšaricami, z obhodom z godbo in z bakljami. Drugi dan zjutraj se je pričelo z budnico, dopoldne se je opravila slavnostna maša s procesijo k okrašenim vhodom v rove, mašo je spremljala godba, petje in blagoslov, po mestu, okrašenem z zastavami, med zvonenjem vseh zvonov in streljanjem z možnarji. Pri paradi uniformiranih rudarjev, nadzornikov z rudarskimi palicami čez ramo, korporacijami z zastavami v štiristopih je vodil defile najpostavnejši rudar s potegnjenim rudarskim mečem pred rudniškim vodstvom, ki se je zbralo pred pročeljem ljudske šole. Praznovanje je zaključila javna veselica v Mejci, kjer je bilo postavljeno zvečer na z lampami okrašenem veseličnem prostoru strelišče in kegljišče, igrali so tombole in imeli druge zabave, kjer so zvečer spuščali rakete. V spomin na veliko rudniško nesrečo, ko je leta 1532 zasulo v jami 50 rudarjev, so v Idriji praznovali tudi zaščitnico rudarjev sv. Barbaro, ki so jo slavili od 14. stoletja naprej tudi po drugih rudnikih.

Rudarji so verjeli v »dobre in zle duhove«, ki naj bi prebivali med njimi v temnih jamah. Nekateri teh duhov naj bi bili že odraščeni, najmanjši pa otroške postave — bergmandelci — podobni pravljičnim škratom. Napravljeni v zelene suknjice, pokriti z rdečo kapico, so nosili palčki jamšarice, kazali rudarjem najdišča rude ter preprečevali jamske nesreče. Valvasor piše (1683), da opozarjajo škrati rudarje, kje se bo utrgala zemeljska plast. Baje se je pokazal bermandelc zadnjič pri težki nesreči, ko se je ponesrečilo leta 1846 17 rudarjev. V idrijskih jamah je prevladovala prazna vera, da zahtevajo zli duhovi v določenem času neko število, najmanj 2 smrtni žrtvi vsako leto. Če se to število ni spolnilo — »Ura je prišla — človeka ni«, kličejo »zli duhovi« ponoči rudarje zunaj na kraj, kjer bi se mogli ponesrečiti. Zato naj se rudarji ne oglašajo »neznanim klicem« ponoči.

Posebno slovesno se je vedno praznoval sprejem mladih rudarjev-novincev v rudarsko skupnost. Iz 16. stoletja iz slovaških rudnih revirjev potekajoča navada »Skoka preko kože« je prišla iz rudnikov na rudarske šole. Zanimivo je, da je bila na rudniku v Idriji za na novo vstopajoče rudarje še leta 1829 predpisana rudarska prisega.

V primerjavi z drugimi poklici je poklic rudarja vezan na kulturno tradicijo, ki živi v modificirani obliki naprej, medtem ko se je drugod le še spominjajo. Razlog za to je, da dela rudar pod zemljo, kjer se osnove njegove dejavnosti rude, premogi in kamenine od njih postanka ne izpremene, četudi se spreminja orodje in postopek pri delu z naprednejšo rudarsko tehniko. Tradicija je tu povezana z realno sedanjostjo.

Samo rudarju je še osojeno pripadati poklicu, ki se ozira na s kulturo prežeto tradicijo, rudar je še obdržal zdravo stanovsko zavest, četudi v obliki, kakor zahtevajo potrebe in problemi sedanjosti. Med te spada tudi razumno in premišljeno upoštevanje potrebe po počitku.

— ik

RAZGOVOR OB DNEVU RUDARJEV

SEGLA STA SI V ROKE

Eden se poslavlja, drugi pa z zaupanjem korači na njegovo mesto

Pride čas, ko se mora človek umakniti mlajšemu... Posloviti se mora in delo prepustiti. Ni povsod za vsakega enako. Nekdo je v svojem življenju opravljal več poslov, le redki pa so takšni, ki so dalj časa prebili na istem delu.

V velenjskem rudniku smo pred rudarskim praznikom poiskali dva povsem različna sogovornika. KARL KORTNIK, se poslavlja od svojega štiridesetletnega dela in odhaja v pokoj, IVAN KOMPOLŠEK pa je pred štirimi tedni šele zakoračil v temačne globine in začel rudariti. Prvi obuja spomine, drugi pa kuje načrte.

Kaj pravita?

KARL KORTNIK, je strelec in še ni izpolnil petdeseto leto, vendar ima že 40 let delovne dobe. Pri svojih letih je še mladosten, zavzet in vedno pripravljen za razgovor.

Otroška leta je preživljal v Podgorju, kjer je bil tudi rojen. S petnajstimi leti pa je šel od doma in delal kot kmečki delavec pri okoliških kmetih do devetnajstega leta, tik pred drugo svetovno vojno pa se je zaposlil kot delavec v velenjskem rudniku. Zatem so se začela težka leta okupacije.

— Kakšno je bilo vaše življenje v teh letih?

»Še preden je popolnoma razpadla stara Jugoslavija, sem bil ujet. V ujetništvu (bil sem vsa leta vojne) sem bil v mestu Straubing na Bavarskem v Nemčiji, kjer sem moral hlapčevati nemškim kmetom. Tam sem spoznal tudi svojo življenjsko tovarišico, ki je bila internirana kot politična delavka, s katero se od prvega srečanja zelo razumeva.«

— Ste se takoj po vrnitvi zaposlili?

»Da. Naj povem, da je bilo pred vojno izredno težko dobiti kakršnokoli zaposlitev. Morda se sliši smešno, vendar je res, rudarski poklic je bil pred vojno posebno čislan in zelo redki so bili tisti, ki so se lahko vključili v rudarski stan izven rudarskih družin. Zaposlitev po vojni ni predstavljala nobenih težav, saj je povsod primanjkovalo moške delovne sile.«

Karl Kortnik

— Rudarske delovne dobe imate polnih 24 let, kar je reducirano na 8 mesecev (1 leto) 32 let. Kaj bi nam lahko povedali o delovnih pogojih nekdaj in danes?

»Žal mi je, da nimam slike s katero bi lahko dokazal kakšni smo bili rudarji takoj po vojni. Vsak je imel lastno delovno obleko, kar pa ni bilo vredno imena obleka — čevlji. Razumeti morate, da nihče od rudarjev ni imel v jami obleke, ki bi se lahko porabila za delo še kje zunaj. Torej o kakšnih zaščitnih sredstvih ni govora. Danes je seveda vse drugače, saj je za varno delo ljudi v jami dobro poskrbljeno. Vredno pa je omeniti tudi to, da smo se rudarji umivali v izredno slabih kopalnicah in nato pešačili kilometre daleč domov.

Danes je za rudarje zgrajena prostorna kopalnica ter urejen prevoz na delo in z dela. Z drugimi besedami, razlika v delovnih pogojih prej in danes je tolikšna, da tega sploh ni mogoče primerjati.«

— Danes ste tik pred upokojitvijo in verjetno večkrat razmišljate o svoji preteklosti. Ali bi hoteli povedati, kaj vam je ostalo najbolj v spominu?

»Srečen sem, da sem se lahko zaposlil v rudniku v času, ko se je dobilo delo samo prek poznanstev, oziroma, ko se je rudarski poklic prenašal od očeta na sina. V vsej moji delovni dobi me je spremljala prava rudarska sreča. Z zadovoljstvom lahko rečem, da pri delu v jami nisem dobil niti praske. Glede prijetnih spominov pa je v rudarskem poklicu vedno dovolj prijetnih pa tudi neprijetnih doživetij.«

— Ali bi se še odločili za rudarski poklic?

»Ko sem se odločil za jamo, nisem pomislil kakšno delo me čaka in kakšno življenjsko pot bom naredil. Menim, da bi tudi danes enako ravnal in si izbral rudarski poklic.«

IVAN KOMPOLŠEK, je šele pred štirimi tedni začel delati v jami. Pred tremi leti je prišel iz Prebolda in se v rudarskem šolskem centru izučil za kopača.

— Kako to, da si se odločil za rudarski poklic?

»Prav teža poklica in misel, da se je treba spustiti daleč pod zemljo in tam delati, me je najbolj pritegnila. Poleg tega pa je bil že moj stari oče rudar in ko sem ga poslušal s kakšnim navdušenjem pripoveduje o rudarjih in njihovem delu, sem že v rani mladosti slutil, da bom tudi sam enkrat med njimi. Kot vidite se je slutnja uresničila«.

— V Velenje si prišel kot 15-letni fant z mnogimi svojimi vrstniki. Kakšni so bili tvoji občutki, ko si se vključil v življenje mladih rudarjev?

»V novi sredini sem hitro našel prijatelje in nekateri smo še danes skupaj. Kmalu po prihodu v Velenje sem se vključil v mladinsko rudarsko godbo, kjer sem preživel skoraj ves svoj prosti čas.«

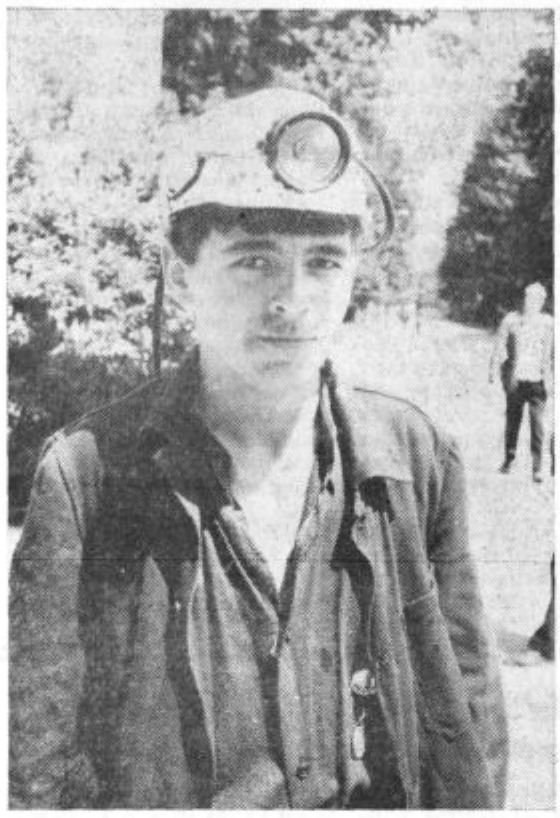

Ivan Kompolšek

— Kako si se počutil, ko si šel prvič v jamo?

»Ko sem šel prvič v jamo, se dobro spominjam, da smo vsi, ki smo bili v skupini, komaj čakali trenutka, da se kletka z nami spusti v globino. Straha nisem doživel, kajti mlada radovednost je bila premočna, da bi svoje misli posvetil kam drugam.«

— Delo v jami je nevarno in težko, ali n?

»Res je. Delo rudarjev je nevarno morda pa še bolj težko. Vendar se nam, ki delamo v jami in to neposredno občutimo, niti ne zdi tako nevarno. Kar zadeva samo varnost pri delu, človek hitro dobi občutek pazljivosti, ki ga pa po moje nikoli več ne izgubi. Glede težkega dela bi pa rekel samo to, da ga kot mlad 18-letni fant z lahkoto premagujem. Vsi poznamo star rudarski pregovor: »Cesar ne zmoreš sam, ti bo pomagal kamarad.«

— Šolo si končal, postal si pravi rudar. Kako si se vključil v delo med starimi »knapi«?

»Delam na čelu. S svojimi »kamaradi« se zelo dobro razumem in jih tudi rad ubogam, če mi kateri od starejših svetuje kaj koristnega. Vedeti pa morate, da je k rudarjem lahko priti, težko pa jih je zapustiti, ker so rudarji najboljši tovariši.«

— Boš rudar tudi ostal?

»Z veseljem sem se odločil za ta poklic in ga tudi z veseljem opravljam. Ker sem še mlad se nameravam še naprej strokovno izpopolnjevati v rudarski stroki.«

Pionirji razstavljajo

Občinska pionirska komisija je v avli osnovne šole Miha Pintar Toledo pripravila zanimivo razstavo. V obsežnem prostoru razstavljajo likovne, tehnične in druge izdelke pionirji z osnovnih šol. Zbrali pa so tudi nekaj etnografskih predmetov z našega področja, ki še bolj popestrijo razstavo in celoviteje prikažejo ustvarjalno sposobnost učencev.

Na svečani otvoritvi, ki je bila ob koncu šolskega pouka, so v kulturnem programu sodelovali pionirji z recitacijami. Pel pa je tudi pevski zbor z osnovne šole M. P. Toledo, ki ga vodi Roža Veber. Sekretarka občinskega odbora društva prijateljev mladine *Elfrida Ambrožičeva* pa je zbranim — na žalost majhnemu številu navzočih — med drugim takole spregovorila:

»Tudi v naši občini se pionirski odredi vključujejo v skupno akcijo jugoslovanskih pionirjev. Letošnje igre so pod naslovom »Kdo več ve, kdo bolje zna«. Pionirski odredi so svoje redne programe dela dopolnili še s programi novih iger in sicer za vsako razredno skupnost posebej. Občinska pionirska komisija in komisija za varnost v prometu pri skupščini občine Velenje pa sta razpisali natečaj, s katerim smo želeli vzpodbuditi bolj sproščene oblike in metode dela, tiste oblike, ki upoštevajo otrokovo iniciativo in kreativnost ter tako pomagajo razvijati otrokovo osebnost ter jih povezujejo v širši kolektiv, ki teži k skupnim ciljem.

Pionirji iz naše občine so letos že tekmovali v okviru jugoslovanskih pionirskih iger na dan mladosti v spoznavanju prometnih predpisov, prometnih znakov in opremi koles, izvedli pa so tudi tekmovanje v praktični vožnji s kolesi po Velenju.

S tekmovanjem za Kajuhovo bralno značko, ki smo jo lani uvedli, smo vzpodbudili naše otroke, da so segli po dobrih literarnih delih in tako dobili smisel za poglobljeno, kritično branje, pridobili pa tudi trajno ljubezen do lepe knjige in spoštovanje do njenih ustvarjalcev.

V teh dveh letih se je vključilo v tekmovanje za značko, ki se imenuje po pesniku in borcu Kajuhu, domačinu, ki ga je žar revolucionarnega ognja zaznamoval na življenje in smrt, 1005 pionirjev. Vsi skupaj so prebrali po bralnem programu 6624 knjig, ki so tako postale njihove dobre znanke in prijateljice.

Razpisali smo tudi tekmovanje za najboljši literarni list v pionirskih odredih centralnih šol in 10 najboljših literarnih prispevkov. Pionirjem smo tako dali priliko, da izrazijo svoja lastna spoznanja, dejanja in hotenja v pisani besedi, vsi tisti, ki smo otrokom blizu smo dobili priliko za spoznavanje in boljše razumevanje njihove plamenče mladosti, njihovih želja, hotenj, veselja ter majhnih in velikih žalosti. Pionirji razstavljajo nekatere najbolj uspele liste svojih odredov.

Z drugim razpisom smo želeli vzpodbuditi likovno izražanje pionirjev, ker se prav pri tem delu otrok lahko svobodno izraža, ustvarja novo, izraža svoj lastni jaz pa tudi svoj odnos do sveta. Pod temo — motivi iz Šaleške doline — razstavljajo pionirji najbolj uspela dela, ki so jih narisali v svojem prostem času po lastni izbiri in presoji.

Temu razpisu smo priključili tudi zbiranje etnografskih predmetov z našega področja z namenom, da bi se ob tej akciji naučili naši otroci ceniti stare predmete, ki so jih uporabljali pradedje in prababice pri svojem trdem delu za vsakdanji kruh ali pa so krasili kmečke izbe s pelagonijami in nageljni na oknih in jim tako olepšali dom in življenje.

Presenečeni smo s kakšno vnemo so pionirji iskali starine in veselimo se njihovega uspeha z zavestjo, da smo tako pripomogli k večjemu vrednotenju predmetov, ki so naše narodno bogastvo, da jih bomo zdaj vsi skupaj bolj premišljeno čuvali pred grabežljivimi prsti — predvsem tujimi. Upamo, da bo razstava tudi vzpodbuda našemu muzeju in občinski skupščini, da bomo čimprej otvorili etnografski oddelek v muzeju, saj bi tako preprečili odnašanje starin, ki so za nas velike vrednosti, na tuja področja.

Razpis smo v aprilu razširili še na zbiranje podatkov o delu in trpljenju medvojnih otrok ter njihovih spominov na tiste najbolj grobe in krvave dni, ko so morali vzeti na male rame svoj križ celo otroci.

Ta akcija bo zaključena šele jeseni na Dan pionirjev, vendar smo želeli na tej razstavi prikazati tudi to dejavnost naših otrok,« je končala tovarišica Ambrožičeva.

Pionirji pa razstavljajo tudi izdelke tehničnih krožkov na šolah.

Z otvoritve razstave v osnovni šoli Miha Pintar-Toledo

GRADITELJI POZOR!

Obveščamo graditelje, da smo uvedli v glavnem skladišču

NON STOP

prodajo gradbenega materiala. Gradbeni material prodajamo vsak delavnik od 6. do 18. ure, razen sobote, ko je odprto od 6. do 14. ure.

Nudimo vam celotni asortiman vsega grobega in instalacijskega materiala po konkurenčnih cenah ob solidni postrežbi.

Se priporoča kolektiv

Trgovskega podjetja

»Bazen« Velenje

poslovalnica

»Kurivo – gradbeni material«

Razpisna komisija sveta delovne skupnosti upravnih organov Skupščine občine Velenje

RAZPISUJE

prosto delovno mesto

Referenta za odmero prispevkov in davkov od obrti in kontrolo

Poleg pogojev iz 23. člena zakona o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih organih SR Slovenije mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje; imeti mora:

— višjo šolsko izobrazbo

— 4 leta delovnih izkušenj.

Zaželjen je tudi strokovni izpit. Osebni dohodek je določen s pravilnikom o delitvi dohodka v upravi Skupščine občine Velenje. Poskusno delo traja 3 mesece. Stanovanje po dogovoru.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi tega razpisa. Kandidati naj priložijo k prijavi kratek življenjepis z navedbo dosedanjih zaposlitev in prepis diplome višje šole.

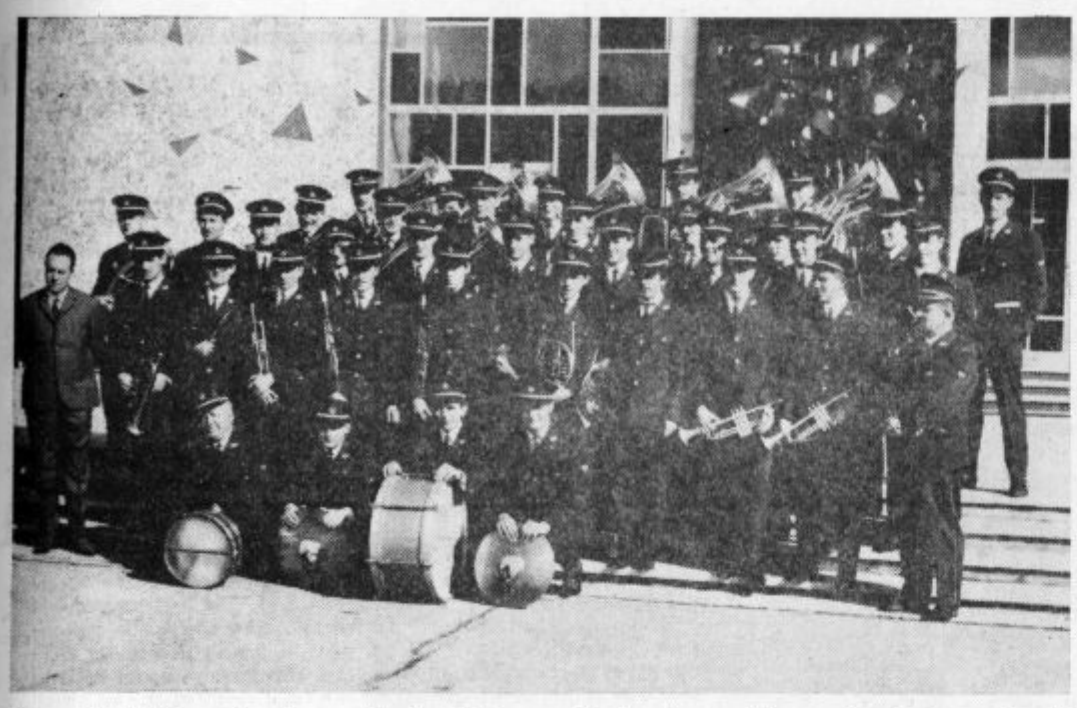

Kolektiv rudarske godbe iz Velenja bo drugo leto proslavljal 50-letnico svojega obstoja. To je brez dvoma častitljiv in pomemben jubilej. Godbeniki se bodo zavoljo tega še posebno dobro pripravili in potrudili, da bodo obletnico najbolj svečano proslavili. Sedaj ima rudarska godba 45 dobrih in delavnih godbenikov. Pod vodstvom dirigenta IVANA MARINA, st. — se je godba v zadnjem času povzpela na zavidljivo višino in sodeluje na vseh pomembnejših prireditvah v občini. Več koncertov so imeli tudi drugod po Sloveniji. Gostovali pa so še v zamejstvu.

Rudarska godba se je dobro pripravila na prireditve v okviru praznovanja dneva rudarjev. Prejšnjo soboto so igrali v Kopru in Piranu. Tja jih je povabila obalna turistična zveza. Bili pa so tudi v Fiesi, kjer so v počitniškem domu velenjskih rudarjev imeli promenadni koncert. Pred dnevi so nastopili v domu počitka Šalek in igrali na posebni svečanosti v kulturnem domu, kjer so podelili odlikovanja članom delovne skupnosti rudnika in rudarskega šolskega centra. Včeraj so sodelovali v veliki rudarski paradi in pri ceremonialu skoka čez kožo. Ob dnevu vstaje pa bodo igrali na proslavi v Šaleku.

NA RUDNIŠKI KONFERENCI ZK SO RAZPRAVLJALI O NALOGAH IN PERSPEKTIVI RUDNIKA

Na rudniški konferenci ZKS, ki je bila 21. junija, so člani spregovorili o delu njihove organizacije ZK ter o gospodarjenju v podjetju in o njegovi perspektivi. Vsi so bili enotni v tem, da prepočasi rešujejo stvari pri izgradnji novega dela šoštanjske elektrarne. Opozorili so, da bo čez nekaj let v Sloveniji primanjkovalo električne energije, zato ne razumejo, zakaj banka sedaj, ko so že zbrana potrebna sredstva, ne podpiše pogodbe.

Precej so tudi razpravljali o pasivnosti nekaterih komunistov in sprejeli stališča o oblikovanju zavesti članstva. Menili so, da novi pogoji uresničevanja avantgardne vloge Zveze komunistov zahtevajo kvalitetne premike v zavesti članstva, zato bodo svoje člane sistematsko in poglobljeno idejno-politično izpopolnjevali. Domenili so se, da bodo imeli več seminarjev za komuniste in tudi za samoupravljalce.

Člani rudniške konference ZK pa so na zadnji seji govorili tudi o pojavih bogatenja, ki morajo biti komunistom tuji in apelirali na občinske finančne organe, da uskladijo in zaostrijo davčno politiko.

Svoja stališča pa so zapisali v sklepih, ki so jih sprejeli na koncu seje. Sklepi vsebujejo najpomembnejše naloge komunistov v rudniku lignita in temeljijo na smernicah o najvažnejših nalogah ZK pri razvijanju družbeno-ekonomskih in političnih odnosov, kot so jih sprejeli na skupni seji predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ, dne 9. junija letos.

Sklepe rudniške konference ZK objavljamo v celoti.

SKLEPI KONFERENCE

● Komunisti RLV sprejemamo s polno mero odgovornosti vse naloge, ki so nakazane v smernicah skupne seje predsedstva in IK CK ZKJ, dne 9. junija 1968. Konkretizacija in prilagoditev v smernicah izraženih stališč na razmere in pogoje, kjer živimo in delamo ter njihova dosledna uresničitev, predstavlja programsko usmerjenost delovanja komunistov v sedanjem in prihodnjem obdobju. Naša idejna moč in akcija mora biti prisotna povsod, zlasti pa tam, kjer nastajajo politični, družbeni in ekonomski konflikti zaradi namernih in nenamernih, prikritih in javnih nazadnjaških tendenc posameznikov ali skupin. Le brezkompromisen obračun s takimi pojavi lahko največ prispeva k doslednemu uveljavljanju gospodarske in družbene reforme ter hitrejšemu razvoju samoupravne socialistične demokracije.

● Pozornost komunistov do ekonomskih vprašanj kot so: gospodarjenje v pogojih reforme, proizvodnja in produktivnost, delitev dohodka, se bo morala v prihodnje spričo težkega gospodarskega položaja rudnikov v naši državi še poglobiti. Pri tem gre tako za notranja vprašanja, na katere imamo več ali manj direkten vpliv in je njihova rešitev odvisna od naših prizadevanj, kot tudi za tista vprašanja, ki presegajo take okvirje in bi se pri njihovem reševanju morala angažirati celotna družbena skupnost. Še vedno je nejasna opredelitev mesta premogarstva v nacionalni energetski strukturi, kar zamegljuje perspektivo premogovnikov. Odločno se zavzemamo, da se to vprašanje v najkrajšem času reši.

V okviru notranjih gospodarskih vprašanj si moramo komunisti prizadevati, da proizvajamo po čim nižji ceni.

Samo z nizkimi proizvodnimi stroški bomo uspeli konkurirati drugim gorivom. Vso pozornost moramo posvetiti tudi produktivnosti. Učinke, ki so nekoliko padli zaradi slabših delovnih razmer in drugih vzrokov je treba čim prej zopet dvigniti. Prodajna služba mora tudi v bodoče intenzivno analizirati tržišče in skušati zagotoviti plasman celotne količine proizvodnje premoga.

● Ogorčeni in zaskrbljeni zaradi prepočasnega reševanja vprašanja gradnje TE Šoštanj III, ki edina lahko zagotovi izkoriščenost razvitih rudniških kapacitet in s tem našo perspektivo, ponovno apeliramo na odgovorne organe v republiki, da storijo vse potrebno, da pride čimprej do realizacije izgradnje. Kljub zagotovitvi najvišjih republiških samoupravnih organov, da se bo TE gradila, je to vprašanje še vedno nejasno. Tej nejasnosti pa botrujejo tiste upravne institucije, ki bi bile dolžne stališča IS realizirati. S takim načinom dela delovni ljudje ne morejo soglašati, zlasti pa ne tisti, ki so ob tem neposredno prizadeti.

● Političnemu vzdušju med delovnimi ljudmi daje svoj pečat tudi delitev osebnega dohodka. Komunisti smo zato dolžni posvetiti pozornost tudi temu vprašanju. Osebni dohodki v rudniku stagnirajo, kar ob povečanju življenjskih stroškov predstavlja upadanje realnega življenjskega standarda. Prizadevati si moramo, da z OD gremo v korak z življenjskimi stroški, kot tudi s porastom osebnih dohodkov v drugih delovnih organizacijah.

OD naj bodo proporcionalni produktivnosti dela. Komunisti ne moremo zagovarjati delitve izven teh okvirjev. Več naj zasluži samo tisti, ki tudi več in bolje dela, ne glede na vrsto dejavnosti. Postaviti je potrebno take kriterije delitve, ki ne bodo dajali posameznim panogam in delovnim organizacijam priviligiranosti.

● Osnova našemu družbeno-ekonomskemu sistemu je samoupravljanje. Komunisti smo dolžni ta sistem nenehno razvijati in izpopolnjevati. Vzpostaviti je potrebno trdnejše in bolj elastične vezi med samoupravnimi organi in proizvajalci. Nobena odločitev ne more in ne sme mimo samoupravnih odnosov. Prav tako tudi nobeno vprašanje s strani proizvajalcev ne sme ostati brez pravilnega odgovora. Doseči moramo, da samoupravni organi ne bodo na sejah iskali tehničnih rešitev za posamezna vprašanja, pač pa bodo to morale pripraviti strokovne službe in za svoje delo tudi odgovarjati samoupravnim organom.

● Na današnji stopnji razvoja samoupravne družbe je nujno potrebno, da imamo na vseh vodilnih mestih take ljudi, ki bodo imeli dobre strokovne, pa tudi moralno-politične kvalitete. V preteklosti smo ta moment čestokrat zanemarjali. Samo idejno-politično razgledan strokovnjak lahko uspešno deluje v okviru samoupravnih odnosov. Vodenje izven teh odnosov pa poraja menagerske, tehnokratske in druge tendence, proti katerim se moramo komunisti odločno zoperstaviti.

● Komunisti velenjskega rudnika podpiramo stališča CENTRALNEGA KOMITEJA ZKS v zvezi s pojavi neupravičenega bogatenja nekaterih ljudi. Visoki osebni dohodki, še zlasti tisti, ki niso plod lastnega dela, povzročajo nezadovoljstvo med delovnimi ljudmi, ker taki dohodki ustvarjajo prevelike ekonomske in socialne razlike med posamezniki. Taki pojavi niso redki tudi v naši dolini, zaradi tega se odločno zavzemamo, da občinska skupščina zaostri preko svojih inspekcijskih organov sistem nadzorstva in kontrole, prav tako pa je potrebno zaostriti tudi davčno politiko.

● V zadnjem času opažamo vse več pojavov kritizerstva, ki čestokrat daje videz, da vse, kar smo v dosedanjem razvoju dosegli, nima nobene vrednosti. Za temi pojavi se največkrat skrivajo nasprotniki našega socialističnega razvoja, nasedajo pa jim omahljivi ali pa ne dovolj družbeno-politično in ekonomsko razgledani ljudje. Ti pojavi povzročajo malodušje in nezaupanje v naš nadaljnji socialistični razvoj ter s tem pačijo naše dosežke in stvarnost.

Komunisti moramo energično obračunati s takimi pojavi, dopustiti pa samo konstruktivno kritiko in jo izrabiti za ustvarjalni polet naprej.

● Reorganizacija ZK je vnesla v delovanje komunistov novo kvaliteto. Vse manj je sestankarstva in obravnav drobnih problemov, vedno več pozornosti pa je posvečeno širšim družbenim vprašanjem. Kljub temu pa še vedno nismo uspeli popolnoma obračunati s starimi navadami in oblikami dela. Vse premalo se poslužujemo dela v občasnih aktivih, ki omogočajo našo najhitrejšo reakcijo do posameznega problema. Poživitev takih oblik dela je nujna, ker zagotavlja večjo učinkovitost organizacije ZK. Prav tako je potrebno poživiti delo nekaterih stalnih aktivov ZK. Zaradi nekaterih organizacijskih težav pri jamskih aktivih bomo morali poiskati nove oblike, ki bodo ustrezale jamskim pogojem.

● Skrb za prirastek kadrov v ZK bo tudi v bodoče ena izmed najpomembnejših nalog komunistov. Truditi se moramo, da pritegnemo v našo organizacijo mlade ljudi in jih usposobimo za družbeno-politično delo. S pomladitvijo organizacije ZK bomo prav gotovo dosegli večjo ustvarjalno moč naše organizacije.

Za kmetovalce

Bolezni in škodljivci krmnih rastlin

Dokazano je, da naredijo škodljivci, rastlinske bolezni in pleveli več škode na pridelkih kot vse druge ujme: suša, poplava in slaba letina skupaj. Samo pri nas je po ocenah čez sto milijard dinarjev škode na leto. Ne prizanašajo nobeni rastlini. Zdaj, ko hočemo z večjimi vlaganji doseči večje pridelke in ko sejemo žlahtnejše sorte, je še večja nevarnost za rastline.

Kljub temu, da na krmnih rastlinah bolezni ne napravijo toliko škode kot npr. v sadjarstvu, bomo vseeno na kratko pregledali, v čem so predvsem nevarnosti, ki osnovo živinoreje, to so krmne rastline, lahko občutno zmanjšajo. Škoda je večja predvsem pri večletnih krmnih rastlinah npr. pri lucerni.

»Židá se mi je razširila po detelji, jo bom moral preorati,« nemalokrat toži kmet, ko kosi in spravlja deteljo, vso prepredeno z zajedalcem, ki ne more samostojno živeti in se imenuje predenica. Bohoti se na njivi in duši posevek. Deteljo s predenico vred posušijo in krmijo z njo živino, ki pa semena predenice ne prebavi, ker ima tako trdo lupinico in tudi v gnoju ostane kaljiva ter gre z njim nazaj na njivo, če je niso že pri sušenju pustili tam.

Ko sejemo deteljo, moramo paziti, da sejemo le čisto seme. Čisto je tisto, ki ga kupimo v semenarni, domače pa je ali ni, kajti seme detelje je težko očistiti, to pa zato, ker je seme predenice in detelje enako debelo. Semenarne imajo posebne stroje — razpredeničnike, ki čistijo seme z elektromagneti. Če pa je predenica že v detelji, jo moramo uničiti vsaj do takrat, ko prične cveteti. Najbolje je pokositi gnezda, nanje nametati slame in zažgati. Lahko pa jih tudi poškropimo z železno galico (železov sulfat) ali z raztopino natrijevega arzenita. Dobro se je obnesel tudi rumesan ali kreozan pasta in sicer zlijemo tri litre 2 odstotne raztopine na kvadratni meter.

Deteljni rak, morilka lucerne, listna pegavost lucerne in deteljna rja, so bolezni, ki lahko napravijo precej škode. Od škodljivcev je najhujši deteljni dolgoglavček, manj kot pol centimetra velik hrošček, ki ima obliko majčkene stekleničke z dolgim vratom in katerega ličinke pridno uničujejo cvetove detelje. Posebno je škodljiv, če pridelujemo deteljno seme. Uničujemo ga tako, da s pantakanom ali parathionom škropimo deteljo v času, ko se začno razvijati cvetovi.

Pleveli so nevarni posebno v večletnih posevkih krmnih rastlin, lucerne ali nemške detelje, kjer kmalu »udarijo ven«, posebno če je posevek preredek. Včasih se razen s puljenjem plevela ni dalo nič pomagati, danes pa že imamo snovi, ki plevele uničujejo, detelje pa ne. Imenujemo jih herbicide. Če se razširijo pleveli v lucerni, jih uničimo tako, da škropimo z raztopino 9 kg legumeksa D na hektar, če pa so v črni detelji, pa s 6 kg legumeksa M na hektar. Škropimo takrat, ko ima deteljna bilka 3—4 liste ali pa po košnji.

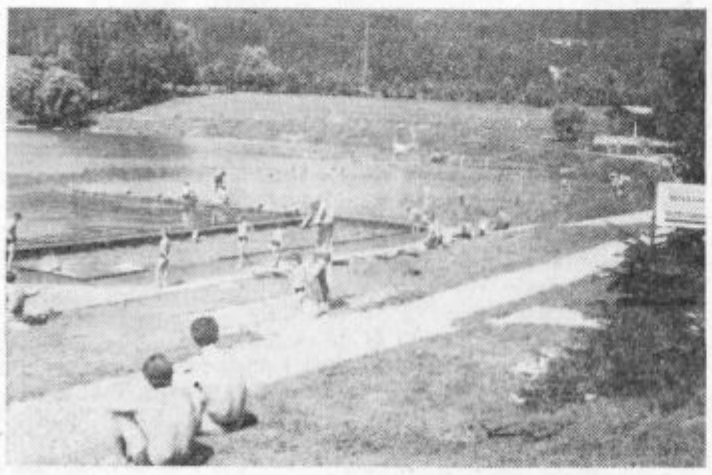

Vedno več je ob Velenjskem jezeru kopalcev, ki iščejo v prelepem okolju razvedrilo. Nehote pa pomislimo na požrešno jezero, ki je zahtevalo že več kot 20 človeških življenj.

Ravno zaradi tega je lani občinska skupščina sprejela odlok o varstvenih ukrepih za zavarovanje kopalcev na Velenjskem jezeru. V odloku je zapisano, da mora delovna organizacija, ki opravlja s kopališčem, organizirati reševalno službo s potrebno opremo za reševanje utopljencev. Ukrep skupščine, ki je vsekakor hvale vreden.

In kako predpis spoštujejo? Letos na jezeru še nismo videli reševalca. Poduk: da ne bo spet prepozno!

BARVNE FOTOGRAFIJE SEDAJ TUDI ZA AMATERJE

FOTO-PAJK — VELENJE

redno razvija vse vrste color filmov ter izdeluje original AGFACOLOR povečave vseh velikosti. Color povečave izdelujemo tudi od color dia filmov. Fotoamaterji dobijo BREZPLAČNO STROKOVNO NAVODILO za fotoamaterje z barvnimi filmi. Barvni filmi so amaterjem na razpolago v vseh velikostih. Brezobvezno se lahko prepričate o visoki kvaliteti in nizki ceni!

Nekoč, bil je zadnji dan leta, me je usoda pripeljala v veliko pristaniško mesto, kjer nisem imel niti enega znanca. Kmalu mi je pošel denar; niti ene kopejke nisem imel več v denarnici. Vse, kar sem lahko pogrešal, sem razprodal in se napotil v predmestje, kjer je ležalo pristanišče. Tiho je bilo tam in nikjer ni bilo nobenega človeka — ladijski promet se je komaj pričenjal. Ves lačen sem pohajkoval mimo hiš in razmišljal, kako dobro se godi podganam.

Prišel je večer. Deževalo je, sever je mrzlo pihal, vihar se je igral z naoknicami, rečni valovi so se peneč valjali ob obalo. Zdelo se je, da reka čuti prihajajočo zimo in da hoče iz strahu pred ledeno odejo pobegniti. S popolnoma oblačnega črnega neba so neprenehoma padale dežne kapljice. Na obali je med dvema topoloma ležal čolniček z navzgor obrnjenim dnom. Bilo je, kot da je vse naokrog izumrlo, jaz pa sem eden izmed preživelih. Takrat mi je bilo osemnajst let. Stopil sem na mrzel, vlažen pesek, zobje so mi šklepetali. Ko sem prišel do stojnice sem zapazil sključeno žensko postavo, ki je z rokami izgrebla pesek pod prodajnim pultom.

»Le kaj dela tukaj?« sem se vprašal in sedel k njej na tla. Zakričala je in me pogledala s svojimi mehkimi rjavimi očmi. Zagledal sem privlačno devetnajstletno deklico. Obraz so ji kazile plave maroge. Pogledala me je, njen strah je počasi izginil. Z rok je stresla pesek, si popravila ruto in dejala. »Tudi ti si videti lačen. Koplji... utrujena sem. Verjetno so notri klobase in kruh, ker stojnico še uporabljajo za prodajo.«

Začel sem kopati. Za hipec se je zagledala vame, nato pa je sedla in mi pomagala. Molče sva delala. Tako sem se poglobil v delo, da sem na vse pozabil; mislil sem le na zalogo v pultu. Vedno temneje je bilo, spustila se je gosta megla, valovi so se vedno bolj divje zaganjali, dežne kapljice so že močno padale. Nekje daleč je zapiskal čuvaj...

»Ima tla?« je vprašalo dekle. »Vprašala sem, če ima stojnica tla. Če jih ima, se ne trudiva zaman. Pametneje bi bilo, da zlomiva ključavnico!« Zagrabil sem ključavnico in jo mahoma iztrgal. Moja spremljevalka se je zvila kot kača in naglo zagrabila v odprtino.

»No, kaj si našla?« sem vprašal.

»Košaro s steklenicami, prazne vreče, dežnik, železno vedro... ah, hlebec kruha. Sicer je vlažen, toda vzemi ga...« Pred moje noge se je zakotalil hlebec. Odlomil sem košček in ga hlastno vtaknil v usta.

»Daj še meni. In sedaj morava izginiti. Kam greva?« Pogledala je okoli sebe. »Ah, tam leži prevrnjen čoln, pojdiva podenj!«

Doživetje z Natašo

Še močneje je deževalo, vihar je tulil, midva pa sva požirala kruh. »Kako ti je ime?« sem vprašal deklico. Rekla je: »Nataša.«

Dežne kaplje so padale na lesene stene čolna. Tako pljuskanje povzroča žalostne misli. Najino »stanovanje« je bilo ozko, vlažno in brez najmanjše udobnosti. Nataša se je z rokami naslonila na rob čolna in se zazrla v reko. Rad bi se pogovarjal z njo, a nisem vedel, kje naj začnem. Nataša je sedla, z rokami objela kolena in se zatopila v misli. Nato je rekla: »Tako prekleto življenje!«

Pravzaprav je zatarnala. Toliko malodušnosti je bilo v teh besedah. Enostavno je povedala svoje mnenje... »Raje crknem,« je izbruhnila.

»Kdo te je tako osramotil?« sem vprašal.

»Moj ljubimec... neki pek!«

»Te često pretepa?«

»Le kadar je pijan.«

Nenadoma se mi je približala in začela pripovedovati o Paški: pek je, ima brke in zelo dobro igra harmoniko. Prišel je k njej v »salon«. Všeč ji je bil, ker je vesel fant. Zaljubila se je vanj. Bil je njen zaščitnik in prijatelj, potem pa ji je vzel ves denar, ki ga je dobila od gostov, ga zapil in se pred njenimi očmi zabaval z drugimi dekleti. »To boli. Sem mar slabša kot drugi? Predvčerajšnjim, ko sem smela ven, sem šla k njemu in ga našla z drugim dekletom. Očitala sem mu, on pa me je pretepel in mi raztrgal obleko. Le kako naj se vrnem? Vse mi je raztrgal... bluzo... krilo. Moj bog, kaj bo z mano?

Zobje so mi šklepetali; pa tudi njo je zeblo. Tako se je stiskala k meni, da sem videl blesk v njenih očeh.

»Kakšne barabe ste moški. Poteptala bi vas. Ko bi eden crknil, bi mu pljunila v obraz in ne bi mi bilo žal. Najprej je tako lepo, ko pa se vdaš, pa...«

Tako bedno sem se počutil, da sem zastokal. V tem trenutku sem začutil dve majhni, goli roki in zaslišal tih glas: »Kaj ti je? Kaj si zagrešil? Te zebe? Torej kakšen si? Sediš in molčiš. Že davno bi mi lahko povedal, da te zebe.

No, lezi na tla; iztegni se; tudi jaz bom legla. In sedaj me močno objemi. Tako, sedaj ti bo topleje. Potem bova legla s hrbtom proti hrbtu in prenočila. Prav gotovo si izgubil službo. Sedaj si brez dela?«

Potolažila me je, ona, ženska, ki je prodajala svoje telo, deklica, ki ni našla prostora na svetu.

Gost dež mi je padal na obraz, na prsi. Kljub temu, da sva ležala tesno objeta, sva se tresla od mraza... Ta resnica je bila težja kot vse sanje... Nataša pa je govorila tako, kot znajo govoriti le ženske: ljubeznivo in prijateljsko. In nekaj njenih besed mi je padlo v mojo dušo; solze so se kar same prikradle. S tihim glasom mi je rekla: »Ne joči, ljubi moj. Bog bo dal... našel boš posel. Ne smeva obupati!«

Nenehno me je poljubljala. To je bil prvi poljub, ki sem ga dobil od kake ženske. Dolgo sva ležala z roko v roki. Ko se je zasvitalo, sva zapustila čoln in odšla v mesto. Tukaj sva se poslovila kot stara prijatelja. Nikoli več je nisem srečal, čeprav sem pol leta stikal po beznicah, da bi jo našel; tisto Natašo, s katero sem preživel neomadeževano noč.

ANEKDOTA

PARDON GOSTITELJ

V večji družbi se je nekdo zaupno obrnil k znanemu pisatelju Karlu Čapku in dejal:

»Ali ni tukaj malce dolgočasno?«

»Da, zelo«, odgovori Čapek.

»Ali bi ne bilo najbolje, če bi jo popihala?«

»Žal ne morem tega storiti«, pravi Čapek, »sem namreč gostitelj.«

TEŽKA KRI

Mimi Malenšek

29

Potem se je oglasil Tone:

»K nam ga nesi. Povedati moraš Cili.«

»Jezus!« je zastokala Ana in potem odšla.

Spodaj, pod desetimi ali dvanajstimi strmimi ozkimi stopnicami sta ostala oba moška zraven tretjega, mrtvega. Ciril je slišal reči Toneta:

»Ko bi imel človek vsaj lovsko puško...«

»Zakleniva skladišče,« je rekel Drago.

V skladiščnih vratih je težko zaškripal ključ. Ciril se je zavedel, da tiči v pasti za dvakrat zaklenjenimi vrati. Onkraj drugih vrat je bil svet, ki je bil še pred kratkim njegov. Zdaj je med njim in svetom ležal mrlič. Čisto vseeno bi bilo, ko bi Drago ne bil rekel »zakleniva vrata«, ampak bi bil dejal: »pojdiva gor in ga obesiva« — da, čisto vseeno bi bilo! Spodaj je ležal mrlič in zaradi njega se je svet spremenil.

Ciril je hodil počasi gor in dol po čumnati. Na okenski polici je ležala njegova razgrnjena listnica, v njej pa nekaj denarja in izpisek, ki ga je dobil prejšnji dan v realitetni pisarni. Kratek seznam majhnih kmečkih posestev, ki so bila naprodaj. Eno je ležalo blizu manjšega mesta na Štajerskem in to je Miheli najbolj ugajalo. »Bolje bo, če se umakneva kam prav daleč,« je rekla in že sta se napol domenila, da ga gresta skupaj pogledat. No, zdaj pa iz tega ne bo nič, je pomislil z neko topo vdanostjo, malone brez bolečine.

Spodaj se ni nič zganilo, on pa se je naveličal beganja po sobi. Sedel je na posteljo. Nenadoma se je živo domislil:

On in brat Miha sta ležala v otavi. Bilo je nekaj dni, preden je Miha odšel na veterinarsko šolo. Miha ni bil veliko starejši, pač pa mnogo zrelejši kot Ciril. Fanta sta gledala čez pokošeni travnik in se dolgočasila. Potem je nenadoma Miha rekel:

»Zdaj, ko sem bom jaz umaknil, bo zate bolje.«

Ciril si nikakor ni mogel misliti, zakaj naj bi bilo zanj bolje, če Miha odide. Nedoločno je čutil, da je tu nekaj narobe. Miha bi kot najstarejši moral ostati na domu. To je bila njegova pravica. Še več: bila je njegova dolžnost. Zato je Ciril čutil, kakor da se je Miha otresel svojega bremena in ga preložil na njegova ramena. Jezljivo je vprašal:

»Zakaj pa ti nočeš ostati doma?«

»Vsi ne moremo biti doma,« je kratko odvrnil Miha.

Toda to pravzaprav ni bilo nič. Ciril si je samo želel, da bi tudi on lahko odšel. Dolgo ni vedel, zakaj. Najprej je mislil, da zaradi trdega dela. Toda delal je prav tako dobro, kot katerikoli kmečki fant. Tudi zato ne, ker bi si želel lepih reči, ki so mikale nekatere druge fante. Šele mnogo kasneje je vedel, da je to zaradi očeta. Takrat ga je zasovražil. Toda to je bilo krivično. Šele zdaj se mu je razodelo, da je bil krivičen.

Skoro kot v nekakšnem preblisku ga je spreletelo spoznanje, da oče ni bil namenoma tak, kakršen je bil. Doumel je, da je bil pravzaprav nekaj čisto brezosebnega, človek, ki je pozabil nase zaradi cilja, ki ga je imel pred seboj. Tudi cilja si ni ustvaril sam: podedoval ga je od svojega očeta in ta spet od svojega, iz roda v rod je šla težka dediščina. Grunt jih je terjal zase in nikoli nihče ni pomislil, da bi se temu uprl. Zdaj je Ciril vedel: takrat, ko ga je oče tepel zaradi popašenega zeljnika ali ker se je krava preobjedla mlade detelje, da jo je napenjalo, ga ni tepel iz svoje volje. Grunt je terjal, da ga mora pretepsti. Oče je bil samo neizprosen izvrševalec trdih zakonov, ki jih je pisal grunt. Izpolnjeval jih je do zadnjega, do trenutka, ko je malone brez jeze sinu povedal, da ga namerava spraviti pod skrbništvo, ker ni zrel za gospodarja. Tudi potem, ko se mu je Ciril rogal in je šel starec z dvignjeno pestjo nadenj, je bila skrb za grunt, ki ga je pognala v to. In zaradi grunta leži zdaj pod stopnicami. Nikoli več se ne bo dvignil in vendar je na svojski, grozljiv način dosegel, kar je hotel.

Ciril je slonel na postelji in spodaj je bilo vse tiho. Pred vrati skladišča sta najbrž stala Drago in Tone. Ciril si je predstavljal, kako ga stražita in skoro bi se porogljivo nasmehnil misli, da se gotovo preplašeno ozirata proti vasi, ali še ne prihajajo miličniki. Tudi to je nesmiselno, si je dejal. Nikamor bi jima ne pobegnil, čeprav bi pustila vrata odklenjena. Zdaj je prepozno, da bi ušel. Ne zaradi zaklenjenih vrat... Saj niti ne slutita, da bi mu bilo treba na zadnji strani strehe odmakniti samo nekaj opek in izmuznil bi se, ne da bi kaj opazila...

Za trenutek ga je spreletela blazna sla, da bi šel in pobegnil. Nezavedno je vstal s postelje in stopil k vratom. Prijel je ključ — potem pa se je domislil mrtveca pod stopnicami in kakor pljan je omahnil nazaj. Saj bi ne mogel mimo njega! In tudi nobenega smisla bi ne imelo pobegniti! Morebiti bi se skrival nekaj ur — morda tudi vso noč, toda naposled bi ga le imeli. In končno je vse skupaj kakor nujen zaključek drame, ki so jo začeli igrati že pred dolgim časom.

Oprijel se je roba postelje in zdelo se mu je, da bo začel bruhati. Siloma je tlačil slabino, ki mu je lezla po grlu. Ne smem, si je ponavljal in ni vedel, česa pravzaprav ne sme. Potem si je rekel »moram« in je nato doumel, da mora vztrajati do konca, dokler ne pridejo miličniki. Tisto, kar se bo zgodilo potem, ne bo več odvisno od njega in skoro zaželel si je, trenutka, ko mu ne bo treba več odgovarjati zase. Stvari bodo postale mnogo enostavnejše. Postavili ga bodo pred sodišče, kjer ne bo imel nič tajiti in nič priznavati. Ubil je očeta. To je vsem jasno. Pravzaprav ga ni nameraval ubiti, a če bi vnaprej vedel, da se bo oče ubil, bi ga bil najbrž kljub temu pahnil po stopnicah.

Premagal je slabost in v njem se je razrastla zlobna misel, da je oče dobil samo to, kar je dolgo iskal. Nezavedno, seveda, a kljub temu... Nobenega sočutja ni imel z mrtvim starcem v skladišču in čeprav je vedel, da mu je bil zmeraj krivičen, se vendar ni mogel kesati. V teh mislih mu je bilo celo, kot da je prav, ker je oče prišel k njemu danes in se je danes vse zgodilo. Jutri bi bilo prepozno...

Takrat šele se je spomnil Mihele. To, kar ga je prevzelo, ni bila niti žalost, ker je najbrž ne bo več videl. Komaj mimogrede je pomislil na otroka... na dva otroka, ki bosta prišla na svet potem, ko bo njun oče že obsojen kot morilec. V njem je bila komaj rahla sled razočaranja nad tem, da ga bo Mihela jutri zaman čakala. Dalj ni mogel in si tudi ni upal seči. O vsem tem bo razmišljal pozneje, takrat, ko bodo drugi uravnavali vsak njegov korak, takrat, ko ga bodo vpisali v različne rubrike kakor del jetniškega inventarja. Zdaj je bilo važno samo to, da dostojno pričaka miličnike.

Nagli koraki so se bližali od poti proti skladišču. Cirila je presunilo, da gredo zdaj ponj in od strahu se je začel potiti. Planil je k oknu in pogledal dol. Spodaj je stala Cila, zraven nje pa Drago.

»Odkleni,« je rekla, »gor grem k njemu!«

Drago je motovilil s predolgimi rokami in odkimaval. Ciril ni mogel razumeti, kaj ji je pripovedoval.

»Saj je bila pravzaprav le nesreča,« je rekla z nekim posebnim, jasnim in predirljivim glasom, ki je šel Cirilu do mozga. »Gotovo ga ni pahnil z namenom, da bi ga ubil!«

Drago je spet govoril in Cila je odkimavala. Ciril je opazoval njeno težko, od nosečnosti zmaličeno postavo. Čisto razločno je videl njen obraz, tisti pravilni, mrzlo lepi obraz, o katerem je zmeraj mislil, da se nikoli ne bodo zarezale vanj gube in da ga bo mučil brez konca prav zato, ker je bil tako dokončno izoblikovan, da se ga niti čas ni mogel dotakniti. Komaj troho sočutja je začutil do nje. Zdaj bo imela vse Zaletelovo, je pomislil. Gospodarila bo tod, jaz pa bom sedel v ječi. Tako nedolžna je pri tej stvari, da ji ne bo niti preveč nerodno, kadar me bodo ljudje omenjali. Imela bo otroka in pravila mu bo, da je njegov oče po nesreči ubil deda. Otrok ji tega ne bo verjel. Mislil bo, da sem pošast. Samo delal se bo, kakor da verjame. In Mihela bo pravila svojemu otroku, da je njegov oče v ječi, ker je tako ljubil njo in njega, da je zaradi njiju zašel v nesrečo. Tudi njen otrok ne bo verjel... Sicer pa jih nikoli ne bom videl, svojih otrok... Navsezadnje je bolje, da jih ne vidim.

Ko je tako gledal Cilo, ne da bi ona vedela zato, se mu je zdelo skoro nerazumljivo, da mu je bila poprej tako zoprna. Navsezadnje nisem mislil slabo z njo, si je dejal. Hotel sem ji pustiti domačijo, samo toliko sem nameraval odprodati, da bi lahko midva z Mihelo živela na svojem. Odkar sem to sklenil, je pravzaprav nisem več sovražil. Če bi me bil oče pustil oditi, bi se bilo lahko dobro končalo. Toda on je prišel zadnji dan, da bi me prisilil in uklonil, kakor me je tolikokrat v življenju. Mislim, da se mu to še nikoli ni tako dobro posrečilo, kakor zdaj, ko je mrtev...

Cila je še zmeraj zatrjevala, da hoče videti moža. Drago se je razburjal:

»Ne pustim te! Zdaj, ko ve, kaj ga čaka, mu je čisto vseeno, kaj še stori! Bi rada, da bi še tebe pahnil dol, kakor očeta?«

»Ne bo me pahnil,« je rekla Cila.

»To je norec,« je rekel Drago. »Zmeraj sem vedel, da je nekaj v njem...

Nikoli se nisem dobro počutil zraven njega. Sicer pa te tudi zato ne pustim, ker mora vse ostati, kakor je bilo. Če bi šla zdaj k njemu, bi nemara na sodniji rekli, da sta se dogovorila glede njegovega zagovora.«

Ciril je videl, kako si je Cila pritisnila predpasnik na obraz in začela jokati. To ga je malone presenetilo. Nikoli doslej ni pomislil, da ji je kaj dosti mar zanj. Toda zdaj je jokala in nazadnje je strastno rekla:

»Pustili bi ga bili! Raje bi videla, da bi odtrgal pol grunta in živel z Mihelo, kot da se je takole končalo...«

»Tega ne moreš več spremeniti,« jo je miril Drago.

»Človek bi znorel med vami!« je vzkliknila in se obrnila proti hiši. Ciril je olajšano zadihal. Samo da ne bo prišla gor, je pomislil. Naj bi prišel kdorkoli, samo ne ona! Oh, samo da je odšla v hišo!

Stal je pri oknu in gledal na dvorišče. Potem je prišla Ana. Ozrla se je proti njemu. Brat in setra sta si za trenutek gledala naravnost iz oči v oči. Potem je Anin obraz spreletel drget in stekla je proti hiši, kakor bi jo kdo zapodil z udarcem biča. Ciril se je naslonil z rokami na okensko polico in čakal. Sam ni vedel, česa čaka. Seveda miličnike. Da, miličnike.

Namesto miličnikov so začeli prihajati ljudje. Najprej sosedje. Za njimi ženske in otroci. Vse se je gnetlo spodaj ob skladišču. Glasovi so se dvigali in padali kot valovi. Stopil je k vratom in napeto prisluškoval. Razločil je le besedo, dve in tisti sta se zmeraj ponavljali: »Mrtev je?« Da, bilo je jasno, da je mrtev. Skozi glasove vaščanov je pronical Dragov predirljivi glas: »Ne, ne morem odpreti! Poprej mora priti milica. Da, najbrž bo prišla milica. Gotovo so telefonirali... Ne, policijskega psa ne bodo pripeljali s seboj, saj ga imamo zgoraj. Nikamor nam ne more pobegniti...

Ob teh besedah je Cirila spet popadla želja, da bi ušel skozi streho. Toda zdaj bi bilo to težko storiti. Najbrž so bili tudi na vasi ljudje in ti bi ga opazili. Če bi bil pobegnil takoj... a kam, za božjo voljo, naj bi bežal? Zdaj mi ne preostane drugega, kot da mirno čakam, si je ponavljal. Kako dolgo se že vleče? Miličniki bi morali biti že tu!

Stopil je od vrat in potem je z grozo slišal glas, ki je rekel: »Če se le ni kam skril!« Drago je odgovoril: »Naj se skrije! Ušel nam ne bo in v skladišču ga bomo lahko našli.« — »A se bo dal mirno prijeti?« je vprašal oni glas. — »O, saj nas je dovolj tu,« je rekel nekdo drug, menda svak Tone.

Cirila je spreletela vročina. Grozljivo je vstalo v njem; bilo je podobno nekakšni podobi iz filma, ki ga je gledal nekoč davno in je že pozabil nanj, ali pa si jo ustvaril iz knjige, ki jo je bral. Ljudje včasih raztrgajo zločinca na kose, se mu je tista podmolkla groza izoblikovala v jasno misel in začutil je drget v prsih, kakor da že grabijo po njem trde pesti in trgajo z njega obleko, kakor da se bodo prsti, trdi, odporni in prožni kot jeklo zdaj zdaj zarili v njegovo meso... Ljudje spodaj — zdaj se je moralo zbrati že pol vasi — so se mu zdeli kot pohlevna zver. Lahko bi ga ubili, preden pridejo miličniki! Če bi jim Drago odklenil in bi videli starega gospodarja ležati na tleh, bi podivjali in pridrli gor...

Čutil je, da ga obliva znoj po vsem telesu. Otipal je preznojeno srajco na prsih, nato si je segel s prsti v lase in si obrisal mokri obraz z dlanmi, kakor z brisačo. Glasovi spodaj so grozeče naraščali. Naslonil se je s hrbtom na sobna vrata, kakor bi jih že skušal vlomiti. Težko je dihal in bal se je, da se bo zgrudil. Rad bi bil sovražil ljudi tam spodaj, a se jih je samo bal. V drobcih sekund je doumeval, da je vse življenje zmeraj spet in spet poskušal sovražiti, a ni znal. Njegovo sovraštvo je bilo kakor pritajeno, zlobno sovraštvo popadljivega psa, ki leži za plotom in čaka prilike, da bi ugriznil. Celo njegova želja po svobodi je bila vse do zadnjega samo podtalna in če bi ne bilo Mihele, bi mu bil oče lahko stokrat odprl vrata in ga podil iz hiše, on pa bi ostal pred pragom in nazadnje bi se spet splazil nazaj noter.

Razjezil se je sam nase, ker je bil vse življenje tak strahopetec in...

Začel se je polglasno psovati. Ustnice so mu odrevenele od groze in z naporom je sipal predse priimke in očitke, psoval je in preklinjal, polglasno, z zadrževanim besom, kakor bi vse to ne veljalo njemu samemu.

Se nadaljuje

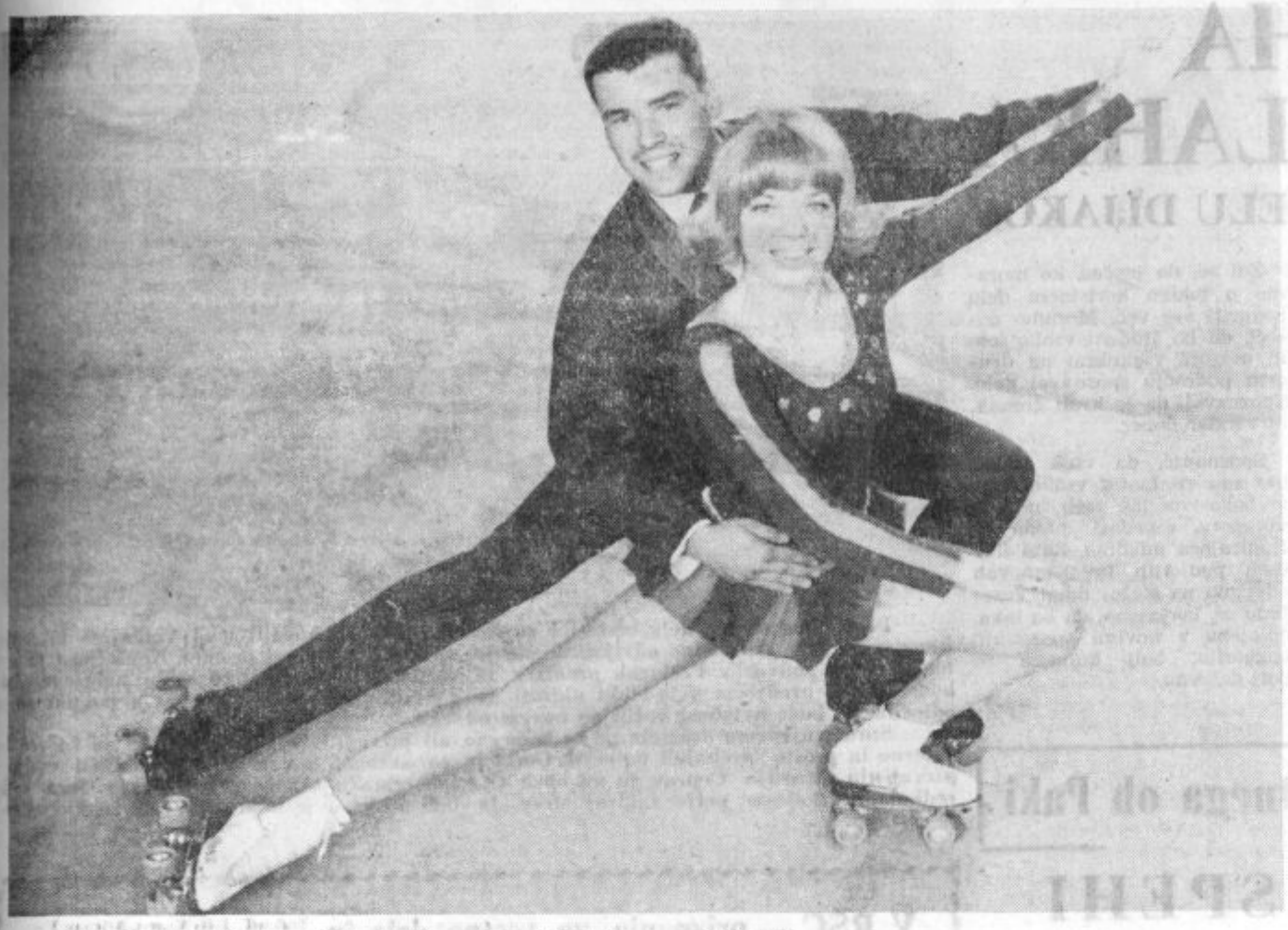

Od 3. do 6. julija bo v Velenju III. mednarodni kriterij v umetnostnem kotalkanju. Sodelovalo bo več kot 60 tekmovalcev iz obeh Nemčij, Velike Britanije, Italije, Nizozemske, Francije in Jugoslavije.

Tako bo Velenje že tretjič zapovrstjo prizorišče velikega mednarodnega tekmovanja na katerem bo sodelovala svetovna elita v umetnostnem kotalkanju. Napovedujejo, da so favoriti za najboljša mesta Zahodni Nemci. Pri moških bo Markus Gallmann, dočim se bo pri ženskah za prvo mesto potegovala Renata Zedworny. Na tem mednarodnem tekmovanju pa ne bo manjkalo naših Velenjčanov. Mladi nadarjeni Franci Blatnik ima vse pogoje, da stopi med prvo trojico na zmagovalni oder. To od njega tudi vsi pričakujemo. Nastopili pa bodo še Slavko Korenič, Bojan Osolnik, Milan Jurčič, Nataša Dermol, Tanja Vivod in Duška Fišer. Za njih bo sodelovanje med svetovnimi asi velika preizkušnja od katere bodo lahko pridobili nekaj potrebnega rutinerstva.

Tekmovalci bodo nastopali v štirih disciplinah in sicer: moški, ženske, športni in plesni pari — vsi v obveznih likih in prostih sestavah.

Program:

- **sreda, 3. julija**
  - **— 19. uri, otvoritvena svečanost na kateri bo govoril Leopold Krese, predsednik kotalkarske zveze Jugoslavije, obvezni plesi plesnih parov in proste sestave športnih plesov;**
- **četrtek, 4. julija**
  - **— 8. uri, obvezni liki — moški;**
  - **— 19. uri, proste sestave plesnih parov in prosti program moških;**
- **petek, 5. julija**
  - **— 8. uri, obvezni liki — ženske;**
  - **— 19. uri, proste sestave žensk;**
- **sobota, 6. julija**
  - **— 17. uri, revijski nastop najboljših nastopajočih.**

šport šport šport šport

Nogometne pokalne tekme

Velenje : Partizan (Š) 3:2

V tekmovanju za jugoslovanski pokal so v občinskem merilu bili najboljši Velenjčani, ki so najprej premagali ekipo Šmartna iz Šmartnega ob Paki z rezultatom 2:1. Pred svojimi gledalci pa so premagali še Partizana iz Šoštanja z rezultatom 3:2.

Velenjčani so v začetku vodili že z rezultatom 3:0, vendar so v nadaljevanju igrali preveč ležerno, kar so izkoristili Šoštanjčani. Gole za zmagovalce sta dosegla Majdak 2 in Kujan, za premagance pa Stevančevič in Erhart.

Debeli : Suhi 5:5

Rudniški odbor sindikata je priredil tradicionalno nogometno srečanje med debelimi in suhimi. Tekmo si je ogledalo blizu 1000 gledalcev, kar je rekorden obisk v letošnji sezoni. Zato tudi lahko to srečanje imenujemo »tekmo leta«.

Pred tekmo so izvršili obvezno tehtanje debelih, ki so imeli vsi več kot 100 kg. Suhe pa je stehtal kar sodnik Ludvik Uranjek, ki je sicer zvezni sodnik za dviganje uteži.

Po razburljivih dogodkih na igrišču, je bilo treba nuditi tudi prvo pomoč s steklenico piva.

Neodločen rezultat pa je bil najbolj pravičen, saj so oboji dosegli kar po pet golov.

KOLAJNE ZA VELENJČANE

Na 9. republiškem in 11. zveznem tekmovanju brodarskih modelov so sodelovali tudi Velenjčani. Tekmovanje je bilo v Šabcu pri Bledu, udeležilo pa se ga je 6 ekip iz Slovenije, Hrvatske in Srbije. Velenjčani so dosegli lepe uspehe.

Milan Klavs je v kategoriji hidrogliserjev B_1 zavzel v republiškem merilu 1. mesto in 3. mesto v zveznem.

Ivo Ribič je prejel diplomo za najlepši model.

Nela Šalamon pa je med pionirji dosegla 3. mesto v razredu F_1.

Prizadevno skupino vodita v okviru dejavnosti ljudske tehnike Karel Ferlež in Arpad Šalamon.

OPOZORILO

sadjarjem in lastnikom sadnega drevja

Zadnja leta sadjarji niso izvajali obvezno zimsko škropljenje sadnega drevja proti ameriškemu kaparju. Zaradi tega se je veliko sadnega drevja popolnoma ali pa deloma posušilo.

Lastnike sadnega drevja opozarjamo, da so na podlagi 47. člena v zvezi s 3., 4., 13. in 17. členom temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list SFRJ št. 13/65) in 12. člena o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list SRS št. 36/65) dolžni odstraniti iz sadovnjakov vsa suha in po ameriškem kaparju močno napadena sadna drevesa, da jih posekajo in uporabijo za kurjavo. Posekanih dreves se ne sme puščati ležati v sadovnjakih ali ob njivah in poteh, ker se s tem okužbe še zdravega drevja močno povečajo.

Na osnovi temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list SFRJ št. 13/65) bo kmetijska inšpekcija nadzirala izvršitev in proti lastnikom, ki opozorila ne bodo upoštevali, izvajala zakonske sankcije.

ODDELEK ZA GOSPODARSTVO
SKUPŠČINE OBČINE
VELENJE

nesreče

● Majhna neprevidnost in neupoštevanje prometnih predpisov so vzroki pogostih nesreč. Tako je bilo tudi 26. junija okrog 17. ure, ko je voznik tovornjaka CE 198-25 **JOŽE KUNTARIČ** iz Velenja prehiteval tik pred prehodom za pešce parkirani avtomobil. V tem trenutku je prišla čez prehod za pešce na Tomšičevi cesti **MARIJA AVBERŠEK** in se zaletela v mimo vozeči tovornjak. Voznik Kuntarič je šele v vzratnem ogledalu zagledal, da je Avberškova padla po cestišču. Svoje vozilo je zato takoj ustavil. Ponesrečenka pa je dobila tako hude poškodbe, da je še istega dne zvečer umrla v celjski bolnišnici.

● Neprevidno in lahkomiselno je ravnal **MIRKO OCVIRK** iz Velenja, Prešernova 3, ko je 15. junija na motornem kolesu vozil svojega 2-letnega sina. Na dvorišče je zavozil z neprimerno hitrostjo in se zaletel v posodo za odpadke. Čeprav sta otrok in motorist padla, se k sreči ni nobenemu nič zgodilo. Mirko Ocvirk pa je bil povrhu vsega še vinjen.

● **PETER SOVINC** iz Velenja, Zidanškova 3, je 16. junija z mopedom vozil po pločniku za pešce. Pri tej prepovedani vožnji je zadel **ANO SAJTEL** iz Mežice in jo lažje poškodoval. Mopedist Sovinc je pustil poškodovanko in se brezbrižno odpeljal naprej.

● Na Kidričevi cesti je mopedist **CIRIL BRLOŽNIK** iz Laz 16/a prehiteval avtobus in se zaletel v nasproti vozečega mopedista **JOŽETA ESIHA**, doma iz Velenja, Stritarjeva 1. Na srečo je bil Esih le lažje poškodovan.

MALI OGLASI

PRODAM

- **KLAVIR** znamke F. crosswien, prodam. Čepin, Šaleška 16/7, Velenje.
- **Radio sprejemnik** za Taunus M 12, prtljažnik za Fiat 750, hladilnik Banknecht, sesalec Miele, električno peč na ventilator, prodam. Katarina Silovšek, Šalek 15.
- Rabljeno žensko italijansko kolo prodam (15.000 S-din). Naslov v uredništvu.

Naš potopis

Do Ankare in nazaj

(Nadaljevanje)

BORUT KORUN

Povsod je vladala spokojna tišina in mir. Kdaj pa kdaj je zapihal lahen veter, da je zašumela koruza na njivah, ki so se širile proti vzhodu vse do bližnjega hribovja. Toplo popoldansko sonce me je skoraj zazibalo v prijeten spanec in popolnoma sem opustil vsako misel na vožnjo. Ko se je bližal večer sva se spet odpravila naprej. Med potjo sva mimogrede obrala neko divjo marelico, ki je rasla v bližini, nato pa sva se pri neki vasici ustavila, da bi dobila vodo. Noge so me že pošteno bolele, ko sva prispela do železniške postaje Sičevo. Blizu reke sva razgrnila najini spalni vreči ter se spravila k zasluženemu počitku. Šumenje reke naju je kmalu pospremilo v sladek spanec.

Drugo jutro se nama je odkrila lepota soteske v vsej svoji veličini. Hribovje se tu spušča s strmimi stenami, poraslimi z gozdovi v ozko sotesko. Drugje zopet ni nobenega drevesa, le gole skalnate stene sive ali ponekod rumenkaste barve, dvigajoče se v višine. Tisočletja in tisočletja jih je močil in izpiral dež, nevihte jih bičajo s curki vode in sonce jih žge, da so razbeljene. Kljub vsemu skale stojijo, ter se upirajo zobu časa. Na dnu tega grozljivega kotla pa šumi reka, ter zaganja svoje motne valove ob stene, dokler ne najde izhoda iz soteske ter se na ravnini končno umiri.

Hodila sva po lepi asfaltni cesti ob reki in občudovala lepoto okolice. Začelo me je skrbeti, da si bom moral celo sotesko pa še mogoče lep kos poti naprej ogledati peš. Vendar strah tokrat ni bil upravičen, kajti kar kmalu sta naju mlada zakonca iz Graza povabila v svoj avto. Potem ko sva se čim udobneje namestila na zadnjih sedežih sva ju takoj vprašala kam se peljeta.

V Turčijo, do Dardanel, se je glasil odgovor. Torej sneva do konca poti zraven, sva vprašala. Seveda, se je nasmehnil voznik, tako bo prijetneje in čas bo prej minil, je odgovoril prijazni Avstrijec.

Ni trajalo dolgo, ko smo zapeljali preko meje. Nobeden od nas vseh še ni bil v Bolgariji, zato smo si pokrajino skrbno ogledovali. Cesta se je vila po širni dolini, ki so jo na dveh straneh obdajala kar precej visoka hribovja. Dolino so pokrivala lepo obdelana polja in travniki. Že na prvi pogled je bilo opaziti skrb, ki jo Bolgari posvečajo kmetijstvu, kajti vse obdelane površine so bile vzgledno skrbno urejene.

V Sofiji smo se ustavili le toliko, da smo vzeli bencin, nato pa smo nadaljevali pot, ki je vodila stalno proti jugovzhodu in jo je spremljala iz zgodovine bojev s Turki poznana reka Marica.

Plovdiv, Hlaskovo, Svilengrad, mesta skozi katera smo se še peljali, vsa so me presenečala s svojo čistočo in urejenostjo. Tega v tem delu Evrope res nisem pričakoval, posebno, ker sem si še na naši strani ustvaril drugačno mnenje. Bilo je že pozno popoldne, ko so bile tudi zadnje bolgarske vasice z vrtičnimi nasadi in značilnim tobakom, ki so ga sušili kar ob hišah za nami in pripeljali smo se spet na mejo. Mejne formalnosti smo kar hitro opravili in se po kratkih osemnajstih kilometrih znašli že v prvem turškem mestu Edirju. Že od daleč smo zagledali štiri vitke minarete velike Selimove džamije, najlepše v Turčiji. Med ulicami je moral voznik zmanjšati hitrost, da ne bi zavozil med čredo ovac, ki so jih pastirji gnali s paše. Da, to je bil že Orient. Turške kmetice, zavite v svojo črno narodno oblačilo, moški oblečeni po evropejsko, so se sprehajali po ulicah, ali sedeli pred kavarnicami pri čaju ter časopisu. Potepinski psi, mačke ali s paše se vračajoče ovce, vse to se je zlivalo in ustvarjalo pestro sliko vzhodnjaškega uličnega življenja. Z visokega minareta pa je prihajal enolični muzeinov glas, ki je pozival pravoverne k večerni molitvi. Edino, kar me je spominjalo na dvajseto stoletje, so bili redki avtomobili, večinoma zastarele ameriške limuzine.

Sonce je zahajalo na krvavo rdečem obzorju, ko smo zapustili Edirne. Kamor je segalo oko se je razprostirala rahlo valovita pokrajina, t. i. turški del Trakije. Nikjer ni bilo videti vasice ali hiše, le širna polja sončnic ter travniki so se nudili našemu pogledu. Monotonost pokrajine, ki se je polagoma zagrinjala v temo je povečala še bolj otožna orientalska melodija iz vključenega radijskega sprejemnika v avtomobilu. Še osemdeset kilometrov vožnje po prašni cesti, polni jam, je bilo pred nami. Le mesec in pa žarometi, katerih svetlobna snopa sta se tipaje prebijala skozi temo, so nam jo osvetljevali. Svojevrstna spremljava je bilo tudi enakomerno in precej enolično brnenje motorja avtomobila, ki zato, ker je cesta padala v smeri vožnje, ni dosti spremenil glasu in še tem bolj prispeval k svojevrstnim občutkom, ki so me napolnjevali.

Končno se je pod nami zableščala srebrna gladina Marmornega morja. Po karti sodeč je do mesteca Gelibolu manjkalo še približno petdeset kilometrov in sklenili smo, da tu nekje prespimo. Pošteno so me že bolele kosti, ko smo se po strmem bregu, poraslem z visoko in gosto travo, spuščali proti morju, potem, ko smo izstopili iz avtomobila. Ko sem se zazrl v daljavo, preko preliva, sem opazil na obzorju obrise nekega hribovja. To je bila že Azija.

SALEŠKI RUDAR — uredništvo Velenje, Titov trg 2, poštni predal 89, telefon 85-087 — Lastnik in izdajatelj: občinska konferenca SZDL — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik LJUBAN NARAKS — Časnik je izhajal kot »Rudar«, glasilo delovnega kolektiva rudnika lignita Velenje — Od 1. maja 1965 dalje ga izdaja občinska konferenca SZDL občine Velenje — List izhaja vsak drugi četrtek — Posamezna številka stane 30 par (30 starih dinarjev) — Letna naročnina 7 dinarjev in 50 par (750 starih dinarjev) — Naročnina se plača vnaprej na tekoči račun: 5074-8-369 pri SDK, ekspozitura Šoštanj — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk je kliešjt: GP »Celjski tisk« Celje.

POT DO KRUHA NI LAHKA

MISLI OB PROIZVODNEM DELU DIJAKOV

Bilo je ob treh popoldne, ko so dijaki prihajali domov. Že jim je minilo nekaj dni obveznega proizvodnega dela. Delali so v vrtnariji, drugi v tovarni za gospodinjsko opremo, tretji v kromirnici. Saj so se proizvodnega dela veselili. Nova doživetja, novi pogledi na življenje. Da, že po nekaj dneh so spoznali, da delati fizično, ni lahko. Treba je biti potrpežljiv, vztrajen, natančen, vzdržljiv.

Pred mesecem so dijaki hiteli mimo delavcev, ki so ob dveh sproščeno odhajali in skoraj bi jih ne bili opazili. Sedaj se jim zdi, da so bili do njih krivični. Saj niso znali ceniti njihovega trdega, garaškega dela. Niso si v mladostni neugnanosti in naivnosti mislili, da tudi čisto navaden delavec služi kruh, pomaga skupnosti in je zato vreden toliko spoštovanja kot vsi drugi . . .!

Neko vitko dekle, ki je štiri ure streglo tekočemu traku, je naenkrat izgubilo zavest in se sesedlo. Ivanka je prišla domov z žuljavimi rokami in bolečo hrbtenico. Dekleta so si druga drugi pripovedovala dogodke delovnega dneva. Po tednu dni so se delu privadila in sedaj jim je šlo laže od rok. Toda za spoznanje so se dijaki zresnili. Bolj stvarno so pogledali bodočnosti v obraz in se vsaj za nekaj trenutkov vprašali, kakšen smoter ima življenje slehernega. Postali so zrelejši, ker so jih delovne izkušnje v tovarnah in drugi obogatile. In ali jim ni ravno proizvodno delo pokazalo, kako se je treba boriti za ljubi vsakdanji kruhek? Da, boj za življenje pomeni boj za kruh in ni ga lahko in niti ne enostavno služiti.

Če bi ob spoznanju, ki dozoreva ob proizvodnem delu, upoštevali samo element, ki smo ga navedli, bi morali tako delo oceniti zelo pozitivno. Zdi se, da naše otroke mnogokrat preveč razvajamo, režemo jim bel kruh. So starši, ki ne navajajo otroka, da bi spoštoval vse ljudi, tudi tiste, ki z raskavimi in trdimi dlanmi služijo kruh. Ali je intelektualec lahko tisti, ki sploh ne pozna ustvarjalnega proizvajalca v tovarni? Ali je humani delovni intelektualec lahko tisti, ki tako delo omalovažuje?

Vrednotenje fizičnega dela da je sleherno delo potrebno vrednotiti, vodi k sintezi fizičnega z umskim delom. In zato zaključek, da pisarniškega dela ali najbolj zahtevnega v konstrukcijskih birojih ne bomo prevrednotili.

Vrnimo se k proizvodnemu delu. Letos ga uvajajo le v tretjih razredih gimnazij. Pa še tam se porajajo težave, ker nekatera podjetja ne kažejo dovolj razumevanja za tako pomembno akcijo, ki je nujno potrebna vsakemu doraščajočemu intelektualcu. Še več! Proizvodno delo bi morali uvajati v vse razrede srednjih šol, pa pomeni še nekaj več. Misel, tja, kjer še nimajo uvedenega praktičnega dela.

Zakaj? Zato, ker želimo, da bi mlad človek dovolj zgodaj spoznal vse vrste dela in ga zato znal tudi pravilno vrednotiti.

Proizvodno delo pa ponuja še druge pozitivne momente. Prenekateri študent se ob stroju zamisli, ga pozneje vzljubi in v njem se oblikuje določena poklicna usmeritev. Vemo, da poklicno usmerjevanje ni lahka stvar in da ji tudi danes posvečamo premalo pozornosti. Proizvodno delo je bogat prispevek vsem prizadevanjem, ki želijo mladega človeka pripeljati na tisto pot dela, ki ga bo v življenju najraje opravljal.

Zdi se, da je čas, ko moramo o takem koristnem delu govoriti vse več. Moramo doseči, da bo študent vsako leto in mogoče vsakokrat na drugem področju spoznaval delo. Spoznaval, da je kruh grenak, in vendar dober.

Spoznanje, da vsak izmed nas zna vrednotiti vsako delo, je bogastvo nas vseh in tega se mora zavedati mlada in študirajoča mladina. Zato ji v vseh podjetjih in ustanovah odprimo na stežaj duri! Veselimo se, ker vemo, da bo taka, oplojena z novimi spoznanji, bogatejša, bolj humana in bolj delavna.

-v-

Promet na novem delu ceste (če ga smemo tako imenovati) med Velenjem in Šoštanjem se je začel normalno odvijati. Cesta je zdaj odprta za ves promet. Nevšečnost je le tem, ker je podvoz v Prelogah prenizek za vozila, ki so nekoliko višje naložena. Zato bodo morali predvsem avto-vlaki ubirati drugo pot. Podjetja za promet s potniki so se odločila, da bodo avtobusi vozili po novem odseku.

Spremenjenemu prometu pa se bodo morali privaditi tudi domačini, ki so se več let ležerno in prosto sprehajali po cesti. Cesta je razmeroma ravna in avtomobilisti vozijo s precejšnjo hitrostjo. Čeprav je na obeh straneh cestišča označena kolesarska steza, se le redkokateri kolesar pelje znotraj steze. In tudi otroci se še naprej preradi žogajo na sredi cestišča.

Novice iz Šmartnega ob Paki

UČNI USPEHI

Ob koncu šolskega leta je znašal celotni učni uspeh na osnovnih šolah 87,30 odstotkov, razreda ni izdelalo 12,70 odstotkov učencev. Uspeh bi lahko bil še boljši, če ga ne bi kvarili učenci, ki so šli lansko leto z negativnimi ocenami naprej. Nekdo bi lahko rekel, da so temu krivi učitelji, ki so se morda premalo zavzeli za te učence. Vendar je jasno, da se pri nekaterih učencih z najboljšo voljo ne da doseči ono, kar bi bilo potrebno. Morda bi spadal marsikateri od teh učencev v posebno šolo, toda kje zopet dobiti potrebna sredstva za vzdrževanje le teh, ker v kraju samem šole ni. V 8. razredu, kjer je bilo 35 učencev, je bilo pozitivno ocenjenih 80 odstotkov, ostali pa imajo popravne izpite konec avgusta.

Mladinski tisk močno razširjen

Na šoli je 377 učencev (tu je všteta tudi podružnična šola Skorno). Od tega je bilo naročenih na Pionirski list 134 učencev, na Pionirja 116, Cicibana 53, Kurirčka 46, na Mladino pa 26 učencev. Čebelice je prihajalo na šolo 38 izvodov. Veseli nas, da se stara tradicija ni opustila.

Prav je, da se je na šoli posvetila temu vprašanju vsa potrebna skrb, kajti s tem dobijo učenci v roke res primerno čtivo, obenem pa veselje do uporabe naše slovenske knjige. Dobri listi in knjige pa so najboljši jez proti razširjanju razne »šund literature«, ki se širi iz južnih predelov države, posebno iz Zagreba in hoče preplaviti Slovenijo. Žal pa se ta literatura v zadnjem času pojavlja tudi v slovenskem jeziku. Nekaterim ta služi za pokrivanje izgube pri izdajanju raznih časopisov. Ali naj bi bili res naši najmlajši tisti, ki bi morali to breme nositi v korist drugih, ki jim ni mar za drugo, kot za denar? Kako pa s tem škodujejo mladini, pa jim ni mar. Tu bo treba res nekaj ukreniti!

»RAZVALINA ŽIVLJENJA« NA ODRU PROSVETNEGA DRUŠTVA

Po dolgem času je naše prosvetno društvo dalo na oder Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Tu se je ravno pokazalo, da trditev, da naši Šmarčani ne obiskujejo več radi iger, ne drži. Dvorana je bila obakrat polno zasedena. Vsi igralci so se potrudili in dali iz sebe vse, kar je bilo potrebno. Veseli smo lahko, da imamo v svoji sredi režiserja **Tineta Steblovnika,** ki se tako nesebično žrtvuje za napredek in razširjanje prosvetnega dela na vasi. Pač ni zastonj pred leti dobil Kajuhovo nagrado. Le tako naprej!

Z. K.

V RŠC — priznanja za vestno delo in pridno učenje

Ob desetletnici razvoja in dela so v rudarskem šolskem centru podelili posebna priznanja delavcem in učencem. Priznanja so dobili:

— Delavci iz jamskih šolskih delovišč — Janko Sente, Alojz Gubenšek, Milka Kumer, Jožica Fale, Vojko Travner, Franc Kvartič, Jože Šadek, Stanko Jakob, Franc Vidovič, Milan Štravs, Polde Krevselj, Valter Hudournik, Ivan Škorjanc, Vili Kus, Nikola Kneževič, Ilija Rajkovič, Emil Ledinek, Martin Koprivnik, Martin Sovinek, Konrad Založnik, Edo Krajšek, Stane Lipnikar, Ciril Gorenc, Rudi Pugelj, Vinko Gorjup, Jože Štefanič, Ivan Kodrun, Stanko Rek, Franc Hrast, Marjan Pungartnik, Anton Kampuš, Stanko Frece, Alojz Kričaj, Milan Košica, Ivan Osetič, Alojz Zajc, Daniel Jesih, Janko Kovač, Anton Šmerc, Franc Setinšek, Edo Žagar, Karl Vrabič, Miha Zaponšek, Jože Kuder, Jože Hohkraut, Jože Šterk, Ignac Lednik, Jože Leber, Vlado Holešek, Anton Knez, Anton Koren.

— Delavci iz šolskih delovišč kovinarjev in elektrikarjev — Borut Mavec, Jože Poles, Ivan Pogorelčnik, Jože Gorišek, Martina Cevzar, Janez Pajk, Mirko Krušnik, Riko Primanšek, Jože Zakušek, Anton Golob, Anton Brezlan, Anton Hudournik, inž. Franc Novak, Gvido Špeh, Karl Sitar, Franc Škrubej, Milan Pristovšek.

— Delavci in predavatelji iz uprave — Hinko Dermol, Betka Gorjanc, Borut Jenko, Jože Kirn, Božo Lednik, Jožica Mavec, Ivan Oštir, Ivan Pavliha, Marjan Pistotnik, Julčka Razgoršek, Vinko Šmajs, Andrej Taušič, Ludvik Uranjek, Alojzija Rožič.

— Učenci iz jamskih šolskih delovišč za vzorno delo —

I. letnik: Janez Rehar, Vojko Ramšak, Marjan Gruber, Zdravko Podpečan, Jože Dedič, Anton Kolenc, Viktor Slatinek, Drago Šegovec, Franc Urbanc, Stefan Vrabec, Stanko Grm.

II. letnik: Stanko Rožman, Franc Colnarič, Pavel Foraner, Jože Černezl, Jože Kozjak, Franc Očkrl, Anton Ivanuša, Mehmedalija Memić, Marjan Ratej, Stanko Paterneš, Miran Britovšek in Franc Kosi.

III. letnik: Jože Bezjak, Albin Hriberšek, Vinko Zemljič, Jože Brglez, Jože Abina, Anton Mešič, Marjan Princl, Ivan Topler, Dragoje Trkulja, Franc Martinšek, Franc Mernik, Stojan Grubelnik, Jože Kurbus, Slavko Ločan, Jože Marinčič, Alojz Mavrer, Branko Mesec, Jože Pirš, Ludvik Kavčnik, Anton Volf, Miroslav Krk, Rudi Pirc, Ivan Petančič, Stanko Rogovnik, Milan Videmšek, Milan Javornik, Ludvik Osojnik, Franc Grmšek, Drago Lesjak, Srečko Sever, Franc Stajan, Anton Zupanc, Cveto Kajin, Franc Rožman, Blaž Dukarič, Jože Koper, Stjepan Vargek, Boris Bajt, Ivan Drame, Ivan Jug, Milan Majcenovič, Ivan Grajfoner, Miha Pušnik, Franc Drevenšek, Marjan Golčar, Marjan Kobale, Valent Končič, Rudi Novinšek, Jože Pirc, Mirko Volf, Mirko Kos, Leopold Simončič, Peter Smole, Bogdan Adamič.

— Rudarji tehniki — Vinko Ring, Franc Žerdin, Boris Opresnik in Ljubomir Berlč.

— Rudarji strojniki — Franc Jurjevec, Janez Lajnšček, Janko Škrabl, Ivan Vanček, Ivan Jurkovšek, Viktor Cencelj.

— Učenci iz šolskih delovišč kovinarjev in elektrikarjev —

II. E: Marjan Platovšek, Jože Žučko.

I. E: Jože Voglar, Ivan Drukc, Manica Novinšek, Drago Mikuš.

II. K-a: Milan Kovačič, Milan Usar, Slavko Glinšek, Janez Častven, Borut Keršič, Franc Lipovšek, Milan Lojen.

II. K-b: Milan Javornik.

I. K-a: Anica Novinšek, Janko Čas, Jože Berložnik, Janko Zelcer, Marjan Mravljak.

I. K-b: Željko Benedičič, Franc Ramšak.

III.: Rado Lamut, Roman Strgar, Mira Golčar, Vinko Medved, Ivan Sovič, Miro Lešnik, Viktor Kolšek, Franc Kolenc, Jožica Hudobreznik.

— Za odlični uspeh so bili nagrajeni naslednji učenci — Vinko Medved, Miha Palfi, Jože Pirc, Jože Kurbus, Jože Brglez, Franc Ivanič, Anton Planinc, Peter Demšar, Franc Prosenjak, Janko Ledinek, Janko Povše, Drago Mikuš, Jože Grudnik, Drago Zlodej.

Vaš

obveščevalec

ŠALEŠKI

RUDAR

ZAHVALA

Ob prebridki izgubi drage mame

ANE VRATANAR

se zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje in vence, sočustvovali z nami in jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Črepinšku in dr. Zupancu, rudarski godbi in vsem športnikom klasirnice, sostanovalcem Kersnikove 7 in Tomšičeve 27.

Žalujoči družini Vratanar in Drev ter ostalo sorodstvo